Załącznik
do Uchwały Nr XII/96/25 Rady Miejskiej
w Sochaczewie z dnia 27 lutego 2025 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE MIASTO SOCHACZEW NA LATA 2025-2029

STYCZEŃ 2025

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Sylwester Kaczmarek

SPIS TRESCI

1. WSTĘP.....3
2. CZEŚĆ DIAGNOSTYCZNA.....5
   - 2.1 CHARAKTERYSTYKA MIASTA SOCHACZEW 5
   - 2.2 DEMOGRAFIA.....6
   - 2.3 POMOC SPOŁECZNA.....9
   - 2.4 PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ.....15
   - 2.5 BEZROBOCIE.....20
   - 2.6 NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ.....22
   - 2.7 PROBLEMY OSÓB STARSZYCH.....29
   - 2.8 BEZDOMNOŚĆ 32
   - 2.9 UZALEŻNIENIA.....33
   - 2.10 PROBLEMY DZIECI I MŁODZIEŻY.....40
   - 2.11 PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA.....47
   - 2.12 EDUKACJA PUBLICZNA.....49
   - 2.13 KULTURA, SPORT, REKREACJA.....51
3. ANALIZA SWOT.....55
4. CZĘŚĆ PROGRAMOWA 58
5. OCZEKIWANE REZULTATY STRATEGII.....68
6. HARMONOGRAM WDRAŻANIA STRATEGII 70
7. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII 71
8. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII.....73

1. WSTĘP

Strategia rozwiązywania problemów społecznych to długofalowa koncepcja polityki społecznej, mająca na celu objęcie wsparciem osób zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym oraz stworzenie dogodnych warunków funkcjonowania społeczności lokalnej. Głównym założeniem Strategii jest wyrównanie szans społecznych mieszkańców dzięki współpracy wszystkich partnerów w obszarze polityki społecznej.

Podstawą prawną do opracowania Strategii są art.16b, art.17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.), zgodnie z którym do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in.: „opracowanie i realizacja gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka". Ponadto art. 16b ust. 2 w/w ustawy wskazuje elementy, jakie powinna zawierać strategia, tj.:

1. Diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
2. Prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
3. Określenie:

a) celów strategicznych projektowanych zmian,
b) kierunków niezbędnych działań,
c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
d) wskaźników realizacji działań.

Ponadto, strategia opracowana przez gminę ma określać usługi społeczne w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz zadania publiczne (Dz. U. 2019 poz. 1818), o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm.), zlecane w trybach, o których mowa w tej ustawie.

Warto podkreślić, że na treść i realizację strategii rozwiązywania problemów społecznych ma wpływ nie tylko ustawa o pomocy społecznej, ale także m.in.:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej,
- ustawa o samorządzie gminnym,
- ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- ustawa o finansach publicznych,
- ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,
- ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
- ustawa o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem",

- ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa o działalności leczniczej,
- ustawa o zdrowiu publicznym,
- ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa o systemie oświaty,
- ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Celem strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Miasto Sochaczew na lata 2025-2029 jest zdiagnozowanie najważniejszych problemów lokalnej społeczności, wyznaczenie celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań, których wdrożenie powinno przyczynić się do rozwiązania tychże problemów i zminimalizować skutki negatywnych zjawisk społecznych występujących na terenie Sochaczewa. Dokument ma szczególne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego mieszkańców miasta i stanowi podstawę do realizacji działań rozwojowych w obszarze pomocy społecznej, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym.
Przy opracowaniu Strategii uwzględniono następujące dokumenty i opracowania:
- ✓ Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski.
- ✓ Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021–2030.
- ✓ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasto Sochaczew na lata 2020-2024.
- ✓ Diagnoza Potrzeb i Potencjału Społeczności Lokalnej w Zakresie Usług Społecznych (opracowana w roku 2022).
- ✓ Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasto Sochaczew na lata 2022-2025.
- ✓ Strategia Rozwoju Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030.
- ✓ Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030.
- ✓ Raport o stanie Miasta 2022.

Część diagnostyczna dokumentu została opracowana na podstawie:
- ✓ danych Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie,
- ✓ danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sochaczewie,
- ✓ danych Prokuratury Rejonowej w Sochaczewie,
- ✓ danych Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ✓ danych Komendy Powiatowej Policji w Sochaczewie,
- ✓ danych Powiatowego Urzędu Pracy,
- ✓ ewidencji ludności,
- ✓ danych statystycznych.

2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

2.1 Charakterystyka Miasta Sochaczew

Sochaczew jest jednym z najstarszych miast Mazowsza, z historią sięgającą XI wieku. W średniowieczu miasto było ważnym grodem obronnym i ośrodkiem administracyjnym (z 1221 r. pochodzi pierwsza pisemna wzmianka mówiąca o Sochaczewie jako siedzibie kasztelana). Miasto jest stolicą liczącego ponad 80 tysięcy mieszkańców powiatu, leży w zachodniej części województwa, w pobliżu trzech większych aglomeracji: Warszawy, Płocka i Łodzi. Sochaczew położony jest na europejskich szlakach komunikacyjnych co zapewnia mu dogodne warunki rozwoju. Przez miasto przebiega międzynarodowa trasa Berlin-Moskwa, którą można pokonać samochodem i pociągiem. Sochaczew umiejscowiony jest też przy międzynarodowej magistrali kolejowej relacji Warszawa-Poznań, a stacja ma dostępne liczne bezpośrednie połączenia do dużych miast (m.in. Torunia, Lublina, Szczecina). W Sochaczewie działa kolej wąskotorowa, która od 1984 roku pełni wyłącznie funkcje muzealne (przejazdy zabytkową koleją stanowią atrakcję turystyczną).[1]

Miasto leży też w niedalekiej odległości od malowniczych terenów Puszczy Kampinoskiej, Puszczy Bolimowskiej i leśnych terenów Gminy Młodzieszyn. Miejscowość rozciąga się z południa na północ wzdłuż prawego brzegu rzeki Bzury. Wszystkie te czynniki stwarzają dogodne warunki do odpoczynku oraz turystyki pieszej i rowerowej.[2]

Sochaczew zajmuje obszar ok. 26,19 km², z czego 51% zajmują użytki rolne, 39% tereny zabudowane i zurbanizowane, 4,8% grunty leśne, zadrzewione i zakrzewione, grunty pod wodami 2,9%, a nieużytki stanowią 2,3% terenu miasta.

W pobliżu Sochaczewa planowana jest budowa węzła transportowego, który ma zintegrować transport lotniczy, kolejowy i drogowy – Centralny Port Komunikacyjny. W ramach tego projektu ma zostać wybudowany Port Lotniczy „Solidarność". W pobliżu miasta planowana jest budowa trasy szybkiego ruchu (część obwodnicy Warszawy). W podobnym śladzie ma przebiegać kolej szybkiego ruchu.[3]

W mieście swoją siedzibę mają m.in szpital powiatowy, sąd rejonowy, komenda powiatowa policji, straży pożarnej, placówki pomocy społecznej. W pobliskich Bielicach stacjonuje jednostka wojskowa.

W Sochaczewie funkcjonuje również szereg placówek edukacyjnych: przedszkoli, szkół podstawowych, średnich, prywatna uczelnia wyższa, a także Państwowa Szkoła Muzyczna. Działają tu dwa muzea: Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą oraz Muzeum Kolei Wąskotorowej. Ofertę kulturalną dla mieszkańców zapewnia Sochaczewskie Centrum Kultury oraz Miejska Biblioteka Publiczna. W ramach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji funkcjonują dwa stadiony, dwie hale sportowe oraz pływalnia „Orka".[4]

---

[1] www.sochaczew.pl
[2] ibidem
[3] Raport o stanie miasta 2021, Burmistrz Miasta Sochaczew,
[4] www.sochaczew.pl

Na terenie Sochaczewa działa ponad 80 organizacji pozarządowych – klubów sportowych, UKS-ów, świetlic środowiskowych, stowarzyszeń zapewniających wsparcie seniorom, osobom niepełnosprawnym, dzieciom z trudnych wychowawczo rodzin itd.

W mieście działa ponad 4 tysiące firm. Dominują mikro firmy, zatrudniające do 9 pracowników. Zdecydowanie przeważają przedsiębiorstwa prowadzące: handel hurtowy i detaliczny, naprawę pojazdów samochodowych, a także transport, gospodarkę magazynową oraz budownictwo. Struktura przedsiębiorstw przedstawia się następująco: 96% to mikroprzedsiębiorstwa (0–9 zatrudnionych), 3% małe przedsiębiorstwa (10–49 zatrudnionych), 1% średnie i duże przedsiębiorstwa (50–999 zatrudnionych).[5] Wśród największych pracodawców zatrudniających mieszkańców miasta Sochaczew, należy wymienić: Mars Polska sp. z o.o., Boryszew ERG S.A., Dura-Line Polska Sp. z o.o., Sarens Polska Sp. z o.o., PSS „Społem", Szpital Powiatowy, Centrum Logistyczne Park Sochaczew.

2.2 Demografia

Sochaczew zamieszkuje 33 310 osób (stan na dzień 30 czerwca 2024), z czego 17 642 stanowiły kobiety (52,96 % populacji), a 15 668 mężczyźni (47,04 % populacji). W mieście ubywa mieszkańców i trend ten utrzymuje się od wielu lat, co przedstawia poniższy wykres (dane na koniec każdego roku):[6]

Około 56% mieszkańców Sochaczewa jest w wieku produkcyjnym (w porównaniu do 60% w roku 2018). Ponad 1/3 mieszkańców (33,5%) jest w tzw. wieku mobilnym, czyli mieści się w przedziale wiekowym 18-44 lat (przyjmuje się, że są to osoby zdolne do zmiany stanowiska, miejsca pracy lub ewentualnego przekwalifikowania się). Dzieci i młodzież

[5] Raport o stanie miasta 2021, Burmistrz Miasta Sochaczew
[6] Opracowanie własne na podstawie danych GUS: https://demografia.stat.gov.pl/bazademografia/Tables.aspx

w wieku do 19 lat stanowią prawie 20% społeczeństwa. Z kolei seniorzy, czyli osoby powyżej 65 roku życia to 22,7% mieszkańców Sochaczewa (w roku 2018 było to 18%)
Szczegółowe dane demograficzne za rok 2023 przedstawia poniższa tabela:[7]

[7] ibidem

Dane demograficzne na temat ludności Sochaczewa Stan na dzień 31.12.2023			
	Ogółem	**Mężczyźni**	**Kobiety**
Liczba mieszkańców	33456	15760	17696
Grupy wiekowe			
0 - 4	1544	776	768
5 - 9	1671	847	824
10 - 14	1632	811	821
15 - 19	1483	765	718
20 - 24	1468	736	732
25 - 29	1684	860	824
30 - 34	2254	1144	1110
35 - 39	2583	1360	1223
40 - 44	2675	1355	1320
45 - 49	2373	1197	1176
50 - 54	2110	1008	1102
55 - 59	2065	941	1124
60 - 64	2329	1032	1297
65 - 69	2714	1148	1566
70 - 74	1986	789	1197
75 - 79	1306	499	807
80 - 84	777	245	532
85 i więcej	802	247	555
Wiek przedprodukcyjny	5774	2915	2859
Wiek produkcyjny	18800	9917	8883
18 - 64 lata mężczyźni	9917	9917	X
18 - 59 lat kobiety	8883	X	8883
Wiek mobilny	11220	5739	5481
Wiek niemobilny	7580	4178	3402
45-64 lata mężczyźni	4178	4178	X
45-59 lat kobiety	3402	X	3402
Wiek poprodukcyjny	8882	2928	5954
65 lat i więcej mężczyźni	2928	2928	X
60 lat i więcej kobiety	5954	X	5954
Biologiczne grupy wieku	33456	15760	17696
0 - 14 lat	4847	2434	2413
15 - 64 lat	21024	10398	10626
65 lat i więcej	7585	2928	4657
Edukacyjne grupy wieku	6905	3493	3412
3 - 6 lat	1318	666	652
7 - 12 lat	1915	963	952
13 - 15 lat	1053	530	523
16 - 18 lat	853	450	403
19 - 24 lat	1766	884	882
Kobiety w wieku 15 - 49 lat	7103	X	7103

2.3 Pomoc społeczna

Zgodnie z art. 2. ust. 1. ustawy z dnia 12 marca 2024 o pomocy społecznej (Dz.U.2024 poz.1283), pomoc społeczna należy do polityki społecznej państwa, mającej na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zgodnie z art. 3. tej ustawy pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust. 1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.[8]

Można zatem stwierdzić, że pomoc społeczna to system wsparcia organizowany przez państwo, którego celem jest zapewnienie pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Do głównych zadań pomocy społecznej należy wspieranie osób w zaspokojeniu potrzeb życiowych, przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, zapewnienie godnych warunków bytowych, opieka i pomoc w sytuacjach trudnych w wymiarze ekonomicznym i społecznym. Szczegółowe cele pomocy społecznej to:
Zapewnienie wsparcia materialnego i niematerialnego osobom w trudnej sytuacji.

- Pomoc w przezwyciężeniu kryzysów życiowych, takich jak utrata pracy, problemy zdrowotne czy trudności rodzinne.
- Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu.
- Wspieranie integracji społecznej i zawodowej osób potrzebujących.
- Zwiększanie samodzielności życiowej i zaradności osób korzystających z pomocy.
- Pomoc społeczna udzielana jest przede wszystkim z powodu:
  - ✓ ubóstwa,
  - ✓ bezrobocia,
  - ✓ długotrwałej lub ciężkiej choroby,
  - ✓ niepełnosprawności,
  - ✓ bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
  - ✓ potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
  - ✓ alkoholizmu lub narkomanii,
  - ✓ bezdomności,
  - ✓ przemocy w rodzinie,
  - ✓ trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
  - ✓ braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze,
  - ✓ zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej.

[8] https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20240001283/U/D20241283Lj.pdf

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Sochaczewie realizują powołane do tego instytucje, takie jak: Centrum Usług Społecznych, Wydział Polityki Społecznej i Ochrony Zdrowia Urzędu Miejskiego w Sochaczewie, Dzienny Dom Pomocy Społecznej i Środowiskowy Dom Samopomocy.

Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie

Ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. 2019 poz. 1818) weszła w życie z początkiem 2020 roku. Centrum Usług Społecznych to nowa forma organizacji, która wychodzi poza ramy zadań z zakresu pomocy społecznej. Jej zadaniem jest dotarcie do społeczności lokalnej i kładzenie nacisku na szeroko rozumianą pracę socjalną. Zadaniem Centrów jest zapewnienie szerokiego wachlarza usług dla każdej grupy występującej w społeczności lokalnej m.in.: usług z zakresu poradnictwa specjalistycznego czy wszelkiego rodzaju usług opiekuńczych lub pomocy sąsiedzkiej. Dzięki temu usługi społeczne mają stać się szerzej dostępne i być bardziej dostosowane do potrzeb mieszkańców lokalnych społeczności. Centra Usług Społecznych mają zatem zapewnić dostęp do szeregu usług społecznych, tak aby stanowiło to kompleksową i spersonalizowaną ofertę skierowaną do mieszkańców.

Warto wspomnieć, że zgodnie z ustawą, usługi społeczne obejmują działania w zakresie:

- polityki prorodzinnej,
- wspierania rodziny,
- systemu pieczy zastępczej,
- pomocy społecznej,
- promocji i ochrony zdrowia,
- wspierania osób z niepełnosprawnościami,
- edukacji publicznej,
- przeciwdziałania bezrobociu,
- kultury,
- kultury fizycznej i turystyki,
- pobudzania aktywności obywatelskiej,
- mieszkalnictwa,
- ochrony środowiska,
- reintegracji zawodowej i społecznej.

Zgodnie z założeniami ustawodawcy Centrum Usług Społecznych ma zintegrować usługi, które w przeszłości były świadczone na poziomie gminy, ale w sposób rozproszony. Utworzenie zintegrowanego lokalnego systemu usługowego, koordynowanego przez centrum, pozwala efektywniej wykorzystać potencjał lokalnych usługodawców, ogranicza też dublowanie procedur, dokumentacji oraz działań diagnostycznych, umożliwiając jednocześnie lepsze wykorzystanie możliwości specjalistów świadczących usługi w ramach wykonywania

różnych profesji i zawodów pomocowych. Centra Usług Społecznych mają za zadanie dezinstytucjonalizację pomocy społecznej, ale i również rozszerzenia wachlarza możliwości pomocy o usługi potrzebne w danej społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem jej problemów. Centra mają integrować społeczność lokalną i pobudzać inicjatywy lokalne do podejmowania działań.

Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie powstało w 2021 roku na bazie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Jest ono jednostką organizacyjną miasta Sochaczew, działającą w formie jednostki budżetowej. Zgodnie ze swoim Statutem realizuje ono wszystkie zadania uprzednio wykonywane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sochaczewie oraz nowe zadania. Zadaniami realizowanymi przez Centrum są między innymi:

- promocja i ochrona zdrowia poprzez rozwiązywanie problemów alkoholowych w społeczności lokalnej oraz przeciwdziałaniu narkomanii,
- systemu pieczy zastępczej poprzez utrzymanie zatrudnienia asystentów rodziny, podejmujących pracę z rodzinami w ich środowisku, jak również opracowywanie indywidualnych planów pracy z rodziną,
- pobudzanie aktywności obywatelskiej poprzez prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Sochaczewie oraz organizację zajęć o charakterze edukacyjnym, kulturalno-oświatowym, międzypokoleniowym, terapię zajęciową, zajęcia sportowo-rekreacyjne i prozdrowotne dostosowane do potrzeb oraz możliwości osób starszych,
- zwiększenie dostępności do usług społecznych dla osób starszych poprzez prowadzenie Klubu Senior+,
- zapewnienie dzieciom bezpłatnej opieki i wychowania po zakończonych lekcjach w szkole poprzez prowadzenie świetlicy „Nasza baza",
- rozszerzenie wachlarza usług dzięki udziałowi w projektach rządowych, kierowanych do osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, do których zalicza się m.in.: „Opieka wytchnieniowa", „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej", czy „Korpus wsparcia seniora",
- organizacja różnych grup samopomocowych mających na celu wymianę doświadczeń i udzielenie wsparcia w rozwiązywaniu problemów min. dla osób z niepełnosprawnościami, rodziców dzieci w trudnych sytuacjach rodzicielskich,
- wypożyczanie podstawowego sprzętu medycznego takiego jak: kule, wózki inwalidzkie czy balkoniki,
- pomoc społeczna, a w szczególności praca socjalna mająca na celu wsparcie rodzin lub jednostek będących w różnych kryzysach i pomoc w rozwiązaniu tych problemów jak również poradnictwo specjalistyczne, w tym porady psychologiczne, prawne,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi w realizacji wspólnych projektów.

Przy Centrum Usług Społecznych działa również „Klub Wolontariatu". Dzięki wolontariuszom Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie rozszerzyło wachlarz usług, który w znacznej mierze wychodzi poza standardową ofertę placówki. Program zakłada łączenie na poziomie lokalnym ludzi chętnych do pomocy z osobami, które takiej pomocy potrzebują. Centrum Usług Społecznych w dalszym ciągu jest łącznikiem między

potrzebującymi, a pomagającymi. Założeniem programu jest dobrowolna, nieodpłatnie świadczona pomoc na rzecz osób potrzebujących.

W ubiegłych latach „Klub Wolontariuszy" przy CUS Sochaczew współpracował z Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą Atria w Sochaczewie w ramach porozumienia o współpracy. Wolontariusze pomagali dzieciom w lekcjach oraz spędzali z nimi czas. Wolontariusze pomagają również w Świetlicy Środowiskowej mieszczącej się w Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie pt. „Nasza Baza". Wolontariusze CUS Sochaczew jak co roku licznie włączyli się w akcję „Szlachetna Paczka", dzięki której wiele rodzin otrzymało wsparcie rzeczowe.

Szczegółowy zakres zadań realizowanych przez Centrum opisany jest w Rozdziale II par. 4 Statutu Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie. Są to:

1. Zadania z zakresu wspierania rodziny, w tym:

a) praca z rodziną i poszczególnymi jej członkami, w szczególności poprzez:

– prowadzenie poradnictwa w postaci konsultacji, spotkań wspierających oraz psychoterapii,

– organizowanie grupowych form pomocy w postaci prelekcji, spotkań tematycznych, grup wsparcia,

– asystentura na rzecz rodzin wymagających usprawnienia funkcjonowania w życiu codziennym, nauki pełnienia ról i zadań społecznych (asysta rodzinna);

b) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,

c) ustalanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych,

d) prowadzenie zadań związanych z postępowaniem wobec dłużników alimentacyjnych oraz przyznawaniem świadczeń z funduszu alimentacyjnego,

e) prowadzenie zadań związanych z postępowaniem w sprawie przyznania świadczeń przewidzianych ustawą o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem".

2. Zadania z zakresu pomocy społecznej, w tym:

a) tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, w tym rozbudowa niezbędnej infrastruktury socjalnej,

b) praca socjalna, rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi,

c) realizacja zadań przewidzianych ustawą o pomocy społecznej oraz innymi przepisami,

d) przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej oraz innymi przepisami,

e) realizacja zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych,

f) potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

3. Zadania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej.

4. Zadania z zakresu wspierania osób z niepełnosprawnościami w tym:

a) udzielanie oparcia społecznego wynikającego z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,

b) prowadzenie zadań związanych z postępowaniem w sprawie przyznawania zasiłków dla opiekunów na podstawie ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Liczba podopiecznych CUS ze względu na rodzaj udzielonej pomocy przedstawia się następująco:

Liczba podopiecznych CUS w Sochaczewie ze względu na rodzaj udzielonej pomocy

Rodzaj udzielonej pomocy	Rok 2021			Rok 2022			Rok 2023			Rok 2024 (I-IX 2024)		
	liczba osób	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba osób	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba osób	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie	liczba osób	liczba rodzin	liczba osób w rodzinie
zasiłki stałe	196	195	219	195	193	220	173	171	194	165	165	176
zasiłki okresowe	73	73	124	77	77	129	66	66	91	21	21	32
zasiłki celowe	530	527	1034	486	483	948	472	466	928	319	317	594
usługi opiekuńcze	89	88	97	92	91	100	81	80	89	62	62	75
usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	22	22	36	17	17	23	16	16	20	15	15	16
posiłki dzieci	187	100	431	210	168	501	200	98	425	153	71	321
posiłki dorośli	65	60	62	57	103	432	71	69	71	53	51	53
praca socjalna	390	379	701	218	286	477	397	328	608	346	332	667
Interwencja kryzysowa	0	0	0	43	43	108	3	3	9	2	2	3
Razem	1552	1444	2704	1395	1461	2938	1479	1297	2435	1136	1036	1937

Z danych udostępnionych przez CUS wynika, że wśród głównych powodów udzielenia pomocy społecznej wyróżnić można: długotrwałą lub ciężką chorobę, ubóstwo, szczególnie dotyczące osób starszych, niepełnosprawność, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych. Szczegółowe dane za rok 2023 oraz za I-III kwartał 2024 przedstawia poniższa tabela:

	Rok 2023		I-III kw. 2024	
Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	387	669	285	471
Sieroctwo	0	0	0	0
Bezdomność	104	110	83	91
Potrzeba ochrony macierzyństwa	59	307	33	183
w tym wielodzietność	48	271	29	168
Bezrobocie	218	486	132	294
Niepełnosprawność	236	322	194	250
Długotrwała lub ciężka choroba	450	692	349	517
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	117	435	66	243
w tym rodziny niepełne	87	281	48	159
Rodziny wielodzietne	35	197	15	77
Przemoc w rodzinie	11	33	7	19
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0
Alkoholizm	36	65	24	32
Narkomania	0	0	2	2
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	7	11	5	5
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0
Zdarzenia losowe	5	18	1	1
Sytuacja kryzysowa	4	9	1	2
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0

Sochaczewska Karta Mieszkańca

Program „Sochaczewska Karta Mieszkańca" ma wzmacniać poczucie wspólnoty i zachęcać do osiedlania się na terenie Sochaczewa. Do otrzymania Karty uprawniona jest każda osoba, która rozlicza podatek dochodowy od osób fizycznych i deklaruje w swoim zeznaniu podatkowym, że miejscem jej zamieszkania jest Sochaczew. Kartę Mieszkańca wydaje Urząd Miejski, a sprawy z tego zakresu prowadzi Wydział Polityki Społecznej i Ochrony Zdrowia. Posiadaczom Karty przysługują :

- bezpłatne przejazdy komunikacją miejską w Sochaczewie,
- 15% zniżki na zakup normalnego biletu jednorazowego lub karnetu uprawniającego do korzystania z oferty własnej Sochaczewskiego Centrum Kultury,
- 20% zniżki od obowiązującej ceny na ofertę własną Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Sochaczewie (m.in. basen, lodowisko, wypożyczalnia kajaków na plaży miejskiej),

• 15% zniżki od obowiązujących cen na zakup normalnych biletów jednorazowych do Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą,
• 15 % zniżki w opłacie jednorazowej za parkowanie w Strefie Płatnego Parkowania (z wyłączeniem opłat abonamentowych typu „M"),
• pierwszeństwo w przyjęciu ich dzieci do żłobka, przedszkoli i szkół prowadzonych przez miasto Sochaczew z uwzględnieniem odrębnych przepisów.[9]

2.4 Przeciwdziałanie przemocy domowej

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy domowej według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) wskazuje, że jest to: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej."[10]

Szacowanie skali zjawiska przemocy domowej nie jest łatwe, ze względu na to, że zarówno część osób stosujących przemocy jak również osób doznających przemocy domowej ukrywa ten fakt przed światem zewnętrznym.

Z badania CBOS pt.:" Przemoc i konflikty w domu" przeprowadzonego w roku 2019 wynika, że dom – obok pracy, szkoły oraz ulic poza najbliższą okolicą – jest miejscem, gdzie najwięcej osób doświadczyło przemocy (według deklaracji po 8%). Co dziesiąty badany, który kiedykolwiek był w stałym związku, doświadczył agresji ze strony partnera – najczęściej były to pojedyncze zdarzenia. Co dwunasty badany (8%) deklaruje, że zdarzyło mu się uderzyć partnera/partnerkę podczas kłótni, przy czym najczęściej w tym kontekście ankietowani mówili o pojedynczych zdarzeniach. Kobiety częściej deklarują, że były bite przez partnerów niż mężczyźni (12% wobec 8%), częściej też przyznają, że tak sytuacja miała miejsce wielokrotnie (6% wobec 1%). Ponadto z analiz zróżnicowań społeczno-demograficznych wynika, że częściej do bycia osobami doznającymi przemocy przyznają się badani gorzej oceniający warunki materialne swoich gospodarstw domowych, słabiej wykształceni, osoby w wieku 25 –34 lat, obecnie rozwiedzione bądź w separacji oraz mieszkańcy miast liczących od 20 do 100 tys. mieszkańców.[11]

---

[9] https://sochaczew.pl/sochaczewska-karta-mieszkanca.html
[10] https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20051801493/U/D20051493Lj.pdf
[11] https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2019/K_048_19.PDF

Badano też inne formy agresji – zarówno tej fizycznej, jak i psychicznej. Co ósmy badany żyjący w stałym związku (13%) przyznaje, że zdarzają się sytuacje, gdy jego partner/partnerka używa wyzwisk i obelg. Co jedenasty (9%) doświadcza poniżania, kpin i niemal tyle samo (8%) twierdzi, że jego partner/partnerka ogranicza jego kontakty z rodziną i znajomymi. Nieco mniej badanych zadeklarowało, że doświadcza takich form agresji jak groźby, szantaże (6%), czy też szarpanie, popychanie (6%). Co 50. zadeklarował, że jest osobą doznająca przemocy seksualnej w związku (2%).[12]

Z kolei z ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy domowej przeprowadzonej pod koniec 2019 roku przez Kantar Polska wynika, że:

- 30% respondentów potwierdza bycie sprawcą przemocy domowej – jednokrotnym 9%, kilkukrotnym 17% i wielokrotnym 3%. Oznacza to, że ponad 9 mln Polaków przyznaje się do stosowania przemocy domowej, a około 6 mln było w takiej sytuacji kilku- lub wielokrotnie. Do stosowania przemocy psychicznej przyznało się najwięcej osób (24%), w dalszej kolejności do fizycznej (11%), a w najmniejszym zakresie do ekonomicznej (5%) i seksualnej (2%).
- Prawie co piąty badany (19%) doświadczył jakiegokolwiek rodzaju przemocy wiele razy w ciągu całego swojego życia. 28% badanych doświadczyło przemocy kilka razy a 10% raz.
- Najpowszechniejszą formą przemocy jest przemoc psychiczna. W ostatnim roku przemocy psychicznej doświadczyło 29 % badanych. Na przełomie całego życia 40% badanych przyznaje, że doświadczyło tej formy przemocy więcej niż raz w życiu. Co czwarty Polak (23%) doświadczył kiedykolwiek przemocy fizycznej, a na wielokrotne doznawanie przemocy wskazało 16% osób.
- Przemoc ekonomiczna dotknęła 13% badanych.
- 5% badanych stwierdziło, że doświadczyli przemocy seksualnej, co zdaniem ekspertów jest liczbą mocno zaniżoną.
- Wyniki badania bardzo wyraźnie wskazują na korelację pomiędzy nadużywaniem alkoholu, a przemocą domową. To, że osoba dopuszczająca się przemocy była pod wpływem alkoholu, przyznaje od 30% osób, które dotknęła przemoc ekonomiczna do 44% osób, które dotknęła przemoc fizyczna.
- Osoby doświadczające przemocy domowej w większości przypadków nie szukają pomocy w związku z tym, co je spotkało. Jednak w przypadku, kiedy osoby te zdecydują się na szukanie wsparcia, najczęściej po pomoc zwracały się te doświadczające przemocy fizycznej, psychicznej czy ekonomicznej (od 31% do 24%), a najrzadziej seksualnej – 11%.
- Podstawową formą pomocy, z której korzystały osoby doznające przemocy domowej były: wsparcie psychologiczne (od 47% w przypadku przemocy psychicznej do 36% w przypadku przemocy ekonomicznej), pomoc prawna (od 38% do 12%) oraz pomoc socjalna/materialna (od 27% do 13%).[13]

[12] ibidem

[13] https://static.im-g.pl/im/5/26198/m26198755,WYNIKI-BADANIA.pdf

Poniżej dane statystyczne Policji za rok 2023 dotyczące przemocy domowej[14]:

1.	**Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A" (ogółem), w tym:**	**62 170**
a)	liczba formularzy wszczynających procedurę	54 029
b)	liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy domowej w trakcie trwającej	8 141
2.	**Liczba osób doznających przemocy domowej (ogółem), w tym:**	**77 832**
a)	kobiet	51 631
b)	mężczyzn	9 162
c)	małoletnich	17 039
3.	**Liczba osób stosujących przemoc domową (ogółem), w tym:**	**63 016**
a)	kobiet	7 595
b)	mężczyzn	55 225
c)	nieletnich	196
4.	**Liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem alkoholu (ogółem), w tym:**	**30 261**
a)	kobiet	2 171
b)	mężczyzn	28 079
c)	nieletnich	11
5.	**Liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem środka działającego podobnie do alkoholu, w tym:**	**393**
a)	kobiet	35
b)	mężczyzn	358
6.	**Liczba osób stosujących przemoc domową będących jednocześnie pod wpływem alk. i środka działającego podobnie do alkoholu, w tym:**	**142**
a)	kobiet	8
b)	mężczyzn	134
7.	**Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo – wychowawczej**	**611**

Zjawisko przemocy domowej na terenie Sochaczewa według danych liczbowych otrzymanych z lokalnych instytucji

Problemem przemocy domowej zajmuje się w Sochaczewie Zespół Interdyscyplinarny. Stosownie do nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która po zmianach otrzymała nazwę „ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej", istniała konieczność dokonania zmian dotyczących zakresu funkcjonowania

[14] https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/201373,Przemoc-w-rodzinie-dane-od-2012-roku.html

dotychczasowego zespołu interdyscyplinarnego i tym samym powołania nowego zespołu. Na podstawie art. 9a ust. 2, ust. 3, ust. 4 oraz ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) oraz Uchwały Nr XLIV/452/23 w sprawie powoływania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej, a także na postawie Zarządzenia Burmistrza Miasta Sochaczewa Nr 337.2023 z dnia 30 grudnia 2023 r. został powołany nowy Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

W skład nowego Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzą przedstawiciele podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej:

- Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie oraz inni pracownicy CUS.
- Organizator Usług Społecznych w Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie
- Konsultant ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie
- Kierownik Rewiru Dzielnicowych Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Sochaczewie.
- Pedagog w Szkole Podstawowej Nr 1 w Sochaczewie.
- Dyrektor Miejskiego Przedszkola Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Sochaczewie.
- Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sochaczewie.
- Członek Krajowego Stowarzyszenia Pomocy Osobom Potrzebującym „Z Sercem Do Wszystkich".
- Kierownik Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Sochaczewie.
- Radny Rady Miejskiej,
- Przewodniczący Komisji Rodziny, Zdrowia i Spraw Społecznych
- Dyrektor Placówek Opiekuńczo -Wychowawczych „Atria" i „Antares",
- Prokurator Prokuratury Rejonowej w Sochaczewie,
- Przewodnicząca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sochaczewie.
- Dyrektor Środowiskowego Domu Samopomocy w Sochaczewie.
- Dyrektor Szpitala Powiatowego w Sochaczewie.[15]

Zadaniem Zespołu jest koordynowanie działań instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domowej.

[15] https://cus.sochaczew.pl/podstawa-dzialania-zadania-i-sklad.html

Zespół Interdyscyplinarny powołuje Grupy Diagnostyczno–Pomocowe w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach. Przewodniczący Zespołu po otrzymaniu Niebieskiej Karty lub zgłoszenia o podejrzeniu występowania przemocy domowej powołuje Grupę Diagnostyczno –Pomocową. Grupy Diagnostyczno–Pomocowe spotykają się systematycznie i prace prowadzone są w zależności od ilości zgłoszonych indywidualnych przypadków.

Rodziny dotknięte przemocą są monitorowane między innymi przez pracowników socjalnych oraz dzielnicowych. Rodzinom takim zapewnia się możliwość współpracy z psychologiem, doradcą rodzinnym, prawnikiem, Poradnią Leczenia Uzależnień, pedagogami szkolnymi, czy udział w grupach edukacyjnych, samopomocowych.

W stosunku do osób stosujących przemoc w swoich rodzinach podejmowany jest szereg działań, między innymi:

- ✓ kierowanie do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ✓ wydawanie nakazu opuszczenia miejsca zamieszkania,
- ✓ wydanie zakazu zbliżania się do osób doznających przemocy domowej,
- ✓ nałożenie dozoru policyjnego,
- ✓ kierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym,
- ✓ składanie zawiadomień do prokuratury,
- ✓ kierowanie do Poradni Leczenia Uzależnień,
- ✓ kierowanie do specjalistów Centrum Usług Społecznych,
- ✓ informowanie Sądu Rodzinnego.

Liczbę spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i liczbę posiedzeń Grupy Diagnostyczno –Pomocowej w ostatnich latach przedstawia poniższa tabela:[16]

	2022	2023	I-III kw. 2024
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	4	5	5
Liczba posiedzeń Grup Roboczych	277	334	225

Z kolei dane na temat liczby osób dotkniętych przemocą domową ujęte zostały poniżej:

		2022	2023	I-III kw. 2024
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Kobiety	96	132	101
	Mężczyźni	12	38	25
	Dzieci	8	31	44

Procedurą inicjującą powstrzymanie przemocy domowej jest założenie tzw. „Niebieskiej Karty". Służy ona dokumentowaniu faktów związanych z przemocą w danej rodzinie i ocenie zagrożenia dalszą przemocą. Jest także dowodem w sprawach sądowych.

[16] Opracowanie własne na podstawie danych CUS Sochaczew

Poniższe zestawienie pokazuje liczbę procedur „Niebieskich Kart" wszczętych w Gminie Miasto Sochaczew w podziale na poszczególne instytucje w latach 2018-2024:[17]

Rok	Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty	Jednostki wszczynające procedurę Niebieskiej Karty			
		Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	Policja	Oświata	Ochrona zdrowia
2018	78	24	51	0	3
2019	89	30	58	1	0
2020	91	14	74	2	1
2021	99	29	68	1	1
2022	105	20	85	0	0
2023	155	16	134	5	0
I-III kw. 2024	102	24	72	6	0

Z analizy powyższych danych wynika, że z roku na rok rośnie liczba założonych „Niebieskich Kart", co jest zjawiskiem niepokojącym.

2.5 Bezrobocie

Bezrobocie definiowane jest jako zjawisko braku pracy zarobkowej dla osób zdolnych do pracy i gotowych do jej podjęcia na typowych warunkach płacowych występujących w gospodarce. Jest to zatem zjawisko społeczne, polegające na tym, że część osób aktywnych zawodowo, które są zdolne i gotowe do podjęcia pracy, nie mogą jej znaleźć, mimo poszukiwań. Wskaźnik bezrobocia jest jednym z głównych mierników oceny sytuacji na rynku pracy, a także wskaźnikiem kondycji gospodarki kraju.

Według Międzynarodowej Organizacji Pracy, osoba bezrobotna to taka, która w tygodniu, w którym przeprowadzono badanie, nie wykonywała pracy zarobkowej dłużej niż przez godzinę. Bezrobocie można rozpatrywać w skali makro i mikro. Z bezrobociem w skali makro mamy do czynienia w sytuacji, gdy na określonym obszarze geograficznym znaczna liczba osób zdolnych do podjęcia pracy pozostaje poza zatrudnieniem. Natomiast bezrobociem w skali mikro jest utrata pracy z powodu braku kwalifikacji lub innych umiejętności pozwalających objąć i utrzymać stanowisko.

Do głównych przyczyn bezrobocia zaliczyć można:

- Zmiany gospodarcze – w wyniku kryzysów ekonomicznych, recesji, zmian w strukturze przemysłu, niektóre sektory gospodarki kurczą się, co prowadzi do zwolnień.

[17] Opracowanie własne na podstawie danych CUS Sochaczew

- Niedopasowanie kwalifikacji – zmiany technologiczne i innowacje powodują, że niektóre zawody stają się zbędne, a pracownicy nie mają odpowiednich kwalifikacji do wykonywania nowych zawodów.
- Sytuację demograficzną – np. zmiany w strukturze ludności (starzejące się społeczeństwo) mogą wpływać na rynek pracy.
- Politykę gospodarczą – niewłaściwa polityka rządu, np. zbyt wysokie podatki, obciążenia dla pracodawców, może hamować tworzenie nowych miejsc pracy.
- Zmiany w zachowaniach pracodawców – zmieniające się wymagania odnośnie zatrudnienia, automatyzacja procesów, praca zdalna mogą wpływać na zmniejszenie liczby miejsc pracy w tradycyjnych branżach.

Zauważyć należy, że w Polsce, począwszy od 2015 roku, bezrobocie systematycznie spada. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że w 2023 roku stopa bezrobocia w Polsce wynosiła około 5%. W ostatnich latach obserwuje się jednak pewne niekorzystne zjawiska, które mogą wpływać na sytuację na rynku pracy:

- Starzejące się społeczeństwo – w Polsce rośnie liczba osób w wieku przedemerytalnym, co może powodować, że więcej osób będzie miało trudności ze znalezieniem pracy.
- Migracje zarobkowe – młodsze osoby, zwłaszcza wykształcone, decydują się na wyjazdy do innych krajów UE w celu podjęcia pracy, co zmienia sytuację na rynku pracy.
- Brak wykwalifikowanych pracowników – w Polsce występuje niedobór wykwalifikowanych pracowników w wielu branżach, w tym IT, medycynie czy budownictwie.
- Wzrost bezrobocia w niektórych regionach – mimo ogólnopolskiego spadku bezrobocia, niektóre regiony, zwłaszcza wschodnie, wciąż borykają się z wyższymi wskaźnikami bezrobocia.

Bezrobocie w Gminie Miasto Sochaczew

Z najnowszych danych Powiatowego Urzędu Pracy w Sochaczewie wynika, że na koniec października 2024 w Sochaczewie zarejestrowanych było 341 osób, z czego 184 (54%) kobiety i 157 mężczyzn (46%). Na przestrzeni ostatnich lat, za wyjątkiem „pandemicznego" roku 2020, można zauważyć spadek liczby osób bezrobotnych (dane na koniec każdego roku):[18]

[18] https://sochaczew.praca.gov.pl/bezrobotni-w-gminach

Warto przy tym podkreślić, że cały powiat sochaczewski charakteryzuje się bardzo niską stopą bezrobocia – z danych PUP za wrzesień 2024 wynika, że wynosi ona 2,7% (w porównaniu z 4,0% dla województwa mazowieckiego i 5,0% dla całej Polski).[19]

2.6 Niepełnosprawność

Niepełnosprawność to stan, w którym dana osoba ma ograniczoną zdolność do pełnienia ról społecznych lub wykonywania czynności w sposób, który jest uznawany za normalny w danej społeczności. Może wynikać z różnych powodów, takich jak choroby, urazy, wady wrodzone, a także procesy starzenia się.

Wyróżnić można następujące rodzaje niepełnosprawności:

- Fizyczną – dotyczy trudności w poruszaniu się, w tym np. wózkowicze, osoby z amputacjami kończyn, chorobami układu mięśniowo-szkieletowego.
- Intelektualną – obejmuje różne stopnie upośledzenia umysłowego, które mogą ograniczać zdolność do nauki i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.
- Sensoryczną – dotyczy osób z ograniczeniami w zakresie zmysłów, np. niewidomych, niedosłyszących.
- Psychiczną – obejmuje zaburzenia psychiczne, takie jak depresja, schizofrenia czy zaburzenia lękowe, które mogą utrudniać funkcjonowanie w codziennym życiu.
- Neurologiczną – wynika z uszkodzeń układu nerwowego, np. po udarze mózgu, w wyniku stwardnienia rozsianego, itp.

Na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku liczba osób z niepełnosprawnościami ogółem, według stanu na dzień 31 marca 2021 r., wynosiła 5,4 mln. i stanowiła 14,3% ludności kraju wobec 12,2% w 2011 r. oraz 14,3%

[19] https://sochaczew.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy

w 2002 r. Udział mężczyzn wśród osób z niepełnosprawnościami wynosił 45,1% wobec 54,9% kobiet. Osoby legitymujące się prawnym potwierdzeniem niepełnosprawności tj. posiadające orzeczenie potwierdzające niepełnosprawność wydane przez organ do tego uprawniony (np. Zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności, ZUS, KRUS, MON, MSWiA, MEiN) stanowiły 63,7% ogółu niepełnosprawnych (3.471.193 osób). Liczebność zbiorowości osób z niepełnosprawnościami prawnie i biologicznie (jednocześnie) wynosiła 2 015 304 osób, tylko prawnie – 1 455 889 osób, tylko biologicznie – 1 976 355 osób.

Osoby z niepełnosprawne biologicznie zostały zdefiniowane jako osoby, które odczuwają ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku, ale nie posiadają prawnego orzeczenia o niepełnosprawności. Rozróżniano 3 stopnie ograniczenia zdolności do wykonywania czynności podstawowych: całkowicie, poważnie lub umiarkowanie ograniczoną. We wszystkich tych przypadkach niemożność wykonywania ww. czynności musiała trwać lub przewidywano jej trwanie przez okres co najmniej 6 miesięcy.

W porównaniu z wynikami Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku ogólna liczba osób z niepełnosprawnościami zwiększyła się o 750,5 tys., tj. o 15,98%, zaś liczba osób z niepełnosprawnościami prawnymi zwiększyła się o 337,7 tys., tj. o 10,78%. Natomiast liczba osób z niepełnosprawnościami tylko biologicznymi zwiększyła się o 410,8 tys., tj. o 26,24%.[20]

Pomimo postępu w zakresie integracji, osoby z niepełnosprawnościami wciąż borykają się z wieloma trudnościami, między innymi z:

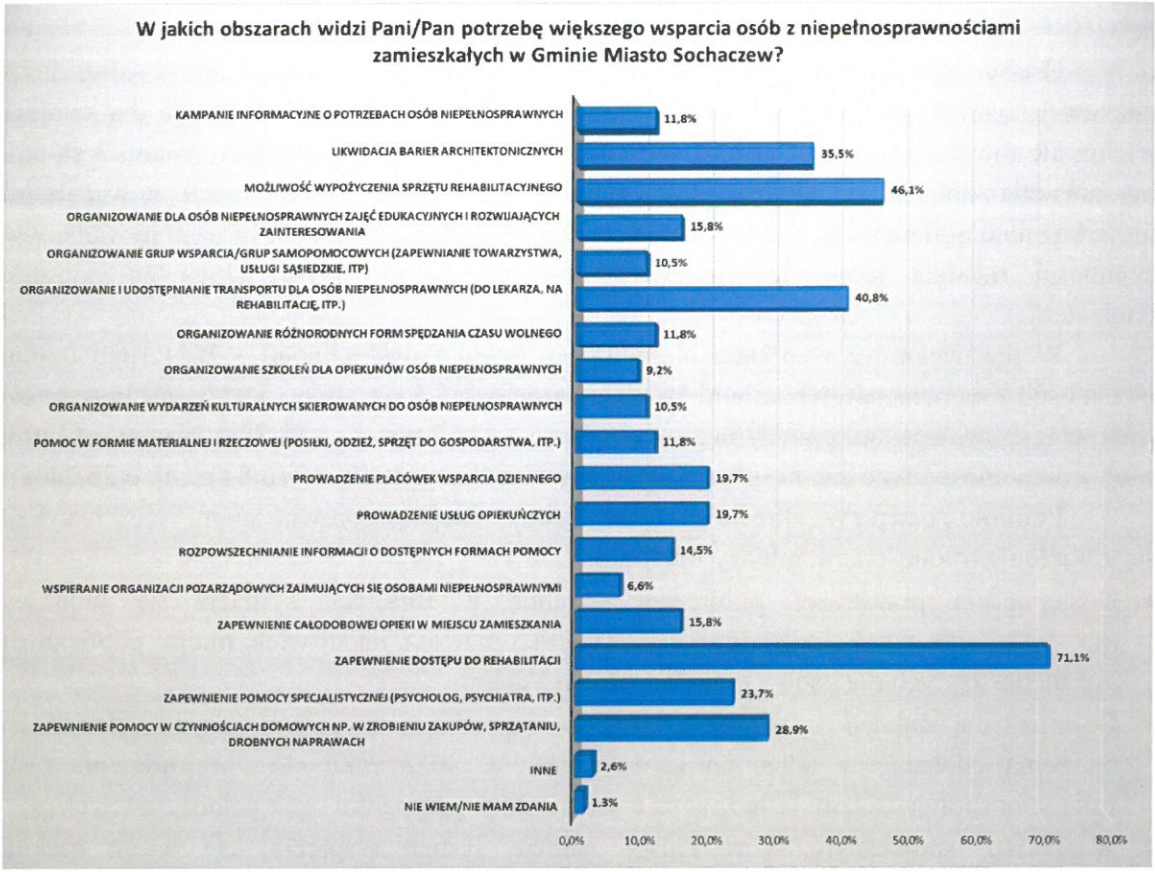
- Dostępnością przestrzeni publicznej – choć w miastach sytuacja się poprawia (np. dostępność wind, podjazdów, odpowiednich przejść), nadal wiele miejsc publicznych jest niedostępnych dla osób z niepełnosprawnościami.
- Dostępnością edukacji i rynku pracy – osoby z niepełnosprawnościami mają mniejsze szanse na pełną edukację, a także na zatrudnienie. W 2023 roku stopa zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami była znacznie niższa niż w przypadku osób pełnosprawnych.
- Wsparciem społecznym – w Polsce istnieje system wsparcia, ale wciąż brakuje wystarczającej liczby usług dostosowanych do indywidualnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Ponadto, niektóre formy wsparcia są skomplikowane administracyjnie.
- Problemem wykluczenia społecznego – osoby z niepełnosprawnościami częściej doświadczają izolacji społecznej, trudności w dostępie do kultury, sportu czy turystyki.

Osoby z niepełnosprawnościami w Gminie Miasto Sochaczew

W Diagnozie Potrzeb i Potencjału Społeczności Lokalnej w Zakresie Usług Społecznych przeprowadzonej w 2022 roku na ternie Gminy Miasto Sochaczew poruszano kwestie związane z problemami osób z niepełnosprawnościami. Między innymi pytano mieszkańców o kluczowe potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Respondenci na pierwszym miejscu wskazali potrzebę zapewnienia rehabilitacji (71,1%). W dalszej kolejności respondenci wyróżnili: możliwość wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego (46,1%), organizowanie

[20] https://niepelnosprawni.gov.pl/index.php?c=page&id=78&print=1

transportu dla osób z niepełnosprawnościami (40,8%) oraz likwidację barier architektonicznych (35,5%). Zastanawiający może być fakt, że niespełna jedna dziesiąta badanych za istotne uznała organizowanie szkoleń dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami, a jeszcze mniej, bo 6,6% - wspieranie organizacji pozarządowych zajmujących się niepełnosprawnymi.[21]

Problemami osób z niepełnosprawnościami na terenie Sochaczewa zajmują się następujące instytucje:

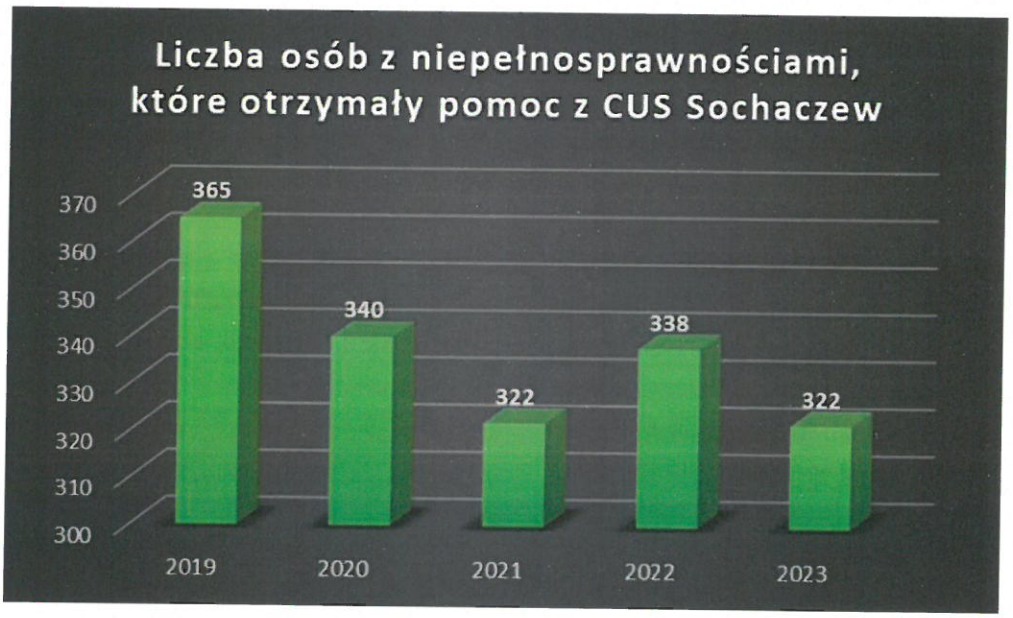
- Centrum Usług Społecznych.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
- Środowiskowy Dom Samopomocy.
- Sochaczewskie Koło Polskiego Związku Niewidomych i Niedowidzących.
- Organizacje i Stowarzyszenia działające na rzecz osób potrzebujących.
- Publiczne i Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej.

Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie

W zakresie działalności CUS leży między innymi pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać

[21] Diagnoza Potrzeb i Potencjału Społeczności Lokalnej w Zakresie Usług Społecznych, Luty 2022

wykorzystując własne środki, jak również zapobieganie powstawaniu takich sytuacji; wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych, ich usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem. Najważniejszym zadaniem Centrum jest między innymi działalność usługowa w zakresie wspomagania osób z niepełnosprawnościami, czy poszukiwanie nowych form pomocy jakiej potrzebują mieszkańcy, odpowiedniej do ich problemów. Osoby z niepełnosprawnościami mogą pozyskać z Centrum pomoc w postaci między innymi: asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami, czy w formie usług opiekuńczych. Jak również można wziąć udział w grupach wsparcia. Ponadto do zadań centrum jako organu realizującego zadania z zakresu pomocy społecznej należy zaliczyć: pracę socjalną mająca na celu udzielanie pomocy osobom i rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych, analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz finalnie przyznawanie i wypłacanie świadczeń z pomocy społecznej. W trzech pierwszych kwartałach roku 2024 CUS udzieliło pomocy 228 osobom z niepełnosprawnościami. Dane za poprzednie lata przedstawia poniższy wykres:[22]

Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie realizuje także program „Opieka Wytchnieniowa". Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach przez zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponować będą czasem, który będą mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw życiowych. Usługi opieki wytchnieniowej mogą służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby z niepełnosprawnością w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków. Program adresowany jest do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią

[22] Opracowanie własne na podstawie danych CUS Sochaczew

opiekę nad: dziećmi do ukończenia 16. roku życia posiadającymi orzeczenie o niepełnosprawności lub osobami z niepełnosprawnościami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.).

Kolejnym programem realizowanym przez CUS w Sochaczewie jest „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnościami". Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami zawodowo pomaga ludziom z niepełnosprawnością w codziennym życiu. Jego rola polega na zapewnieniu wsparcia i asysty w wielu różnych dziedzinach, takich jak opieka zdrowotna, wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności, komunikacja, edukacja i wiele innych. Praca asystenta polega nie tylko na udzielaniu bezpośredniej pomocy osobom z niepełnosprawnością, ale też na ogólnym podnoszeniu jakości ich życia i wsparciu na każdym poziomie. Asystenci pracują z osobami o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i znacznym stopniu niepełnosprawności. Muszą również potrafić profesjonalnie udzielać pierwszej pomocy. Usługi asystenta osoby z niepełnosprawnościami powinny skupiać się na wielu aspektach społecznych, zdrowotnych, opiekuńczych i związanych z życiem codziennym. Celem rozpowszechnienia usług asystencji osobistej jest zwiększenie szans osób z niepełnosprawnościami na prowadzenie bardziej niezależnego/samodzielnego i aktywnego życia. Tak więc, nadrzędny m celem usług asystencji osobistej powinno być dążenie do poprawy funkcjonowania osoby z niepełnosprawnością w jej środowisku, zwiększenia możliwości zaspokajania jej potrzeb oraz włączenia jej w życie społeczne. Do najważniejszych zadań asystenta osoby z niepełnosprawnościami należą:

- aktywizowanie osoby z niepełnosprawnościami do samodzielności życiowej,
- pomoc w codziennych czynnościach, w tym: kąpieli, jedzeniu, ubraniu się, zażywaniu leków,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- aktywizacja społeczna i kulturalna,
- pomoc w transporcie w wybrane miejsce,
- wsparcie w rehabilitacji,
- pomoc w przełamywaniu wszelkich barier – fizycznych i psychicznych

Szczegółowe dane na temat liczby osób objętych programami oraz liczby zrealizowanych godzin w ramach programów przedstawiono poniżej:[23]

[23] Jak wyżej

	2022		2023		I-III kw. 2024	
	Liczba osób objętych programem	Liczba zrealizowanych godzin	Liczba osób objętych programem	Liczba zrealizowanych godzin	Liczba osób objętych programem	Liczba zrealizowanych godzin
Opieka Wytchnieniowa	16	3 439	22	4 941	20	3 736
Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością	13	6 694	17	7 998	39	8 614

Analizując powyższe dane zauważyć można wzrost liczby beneficjentów obu programów na przestrzeni ostatnich lat. Szczególnie widać to w przypadku usługi „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnościami".

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sochaczewie zostało utworzone uchwałą Rady Powiatu Nr VII/ 31 / 99 z dnia 14 maja 1999 roku w sprawie utworzenia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sochaczewie. Do zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez PCPR należą między innymi: organizacja pieczy zastępczej, w tym prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka; rehabilitacja osób z niepełnosprawnościami; prowadzenie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego; interwencja kryzysowa i wsparcie, takie jak: pomoc osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej, prowadzenie poradnictwa rodzinnego, prowadzenie mediacji małżeńskich i rodzinnych, pomoc ofiarom przemocy. Zadania realizowane w związku z rehabilitacją osób z niepełnosprawnościami dotyczą przede wszystkim:

- dofinansowania turnusów rehabilitacyjnych,
- dofinansowania likwidacji barier w komunikowaniu się, architektonicznych i technicznych,
- prowadzenia Warsztatów Terapii Zajęciowej,
- dofinansowania zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych,
- dofinansowania sportu, kultury, turystyki.[24]

Środowiskowy Dom Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy jest jednostką organizacyjną Gminy Miasta Sochaczew podległą Burmistrzowi Miasta Sochaczew. Nadzór merytoryczny i kontrolny nad placówką sprawuje Wojewoda Mazowiecki.

ŚDS jest placówką wsparcia dziennego dla osób przewlekle chorych psychicznie i osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi, jest przeznaczony dla 50 osób pełnoletnich obojga płci niewymagających pomocy w zakresie samoobsługi.

Celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy jest świadczenie usług w ramach indywidualnych i grupowych treningów umiejętności społecznych, w zakresie

[24] https://pcpr.powiatsochaczew.pl/www/639?title=o-nas&pid=0&siteId=639&sochaczew=sochaczew

kształtowania i podtrzymywania czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

Zajęcia w ŚDS obejmują: terapię zajęciową, terapię ruchową, poradnictwo psychologiczne i socjalne, pomoc w załatwieniu spraw osobistych. Integralną częścią zajęć są spacery edukacyjne, wyjazdy integracyjne i wycieczki krajoznawcze.

Zajęcia odbywają się przez 5 dni w tygodniu przez 6 godzin dziennie tj. 9.00-15.00 w odpowiednio wyposażonych pracowniach:

- Pracownia zajęć świetlicowych.
- Pracownia gospodarstwa domowego.
- Pracownia plastyczna.
- Pracownia rękodzieła artystycznego.
- Pracownia stolarska.
- Pracownia komputerowa.
- Pracownia botaniczno-florystyczna.
- Sala rehabilitacji ruchowej.[25]

Sochaczewskie Koło Polskiego Związku Niewidomych i Niedowidzących

Koło zrzesza osoby niewidome z terenu Sochaczewa i powiatu sochaczewskiego w celu ich społecznej rehabilitacji, wyrównywania szans w dostępie do informacji, edukacji, zatrudniania i szeroko pojętej aktywności społecznej, a także w celu ochrony ich praw obywatelskich. Koło liczy obecnie kilkadziesiąt osób.

Organizacje pozarządowe

W Sochaczewie aktywnie działa około 80 podmiotów zaliczanych do tzw. trzeciego sektora, w tym organizacje działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami, między innymi: Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Sochaczew, Fundacja Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera i inne.

Organizacje te zrzeszają osoby oraz ich rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności. Zapewniają między innymi zajęcia ruchowe, zarówno indywidualnie jak i grupowe, dogoterapię, itp. Organizacje te działają w oparciu o pozyskane dofinansowanie oraz składki członków. Pomimo problemów kadrowych i lokalowych organizacje te są ważnym punktem wsparcia osób z niepełnosprawnościami.

Warto również wspomnieć o tym, że władze miasta starają się, w miarę swoich możliwości, ułatwić osobom z niepełnosprawnościami codzienne funkcjonowanie:

- komunikacja miejska jest częściowo przystosowana dla osób z niepełnosprawnościami,
- urzędy i inne miejsca użyteczności publicznej są dostosowane do osób z niepełnosprawnościami - posiadają podjazdy czy też windy, parkingi mają wydzielone nieodpłatne miejsca dla osób z niepełnosprawnościami,
- część podjazdów na ulicach i chodnikach przystosowana jest dla osób z niepełnosprawnościami,

[25] https://sds.sochaczew.pl/72-informacje.html

➢ część przejść dla pieszych posiada specjalną sygnalizację dźwiękową i świetlną.

2.7 Problemy osób starszych

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2023 roku w Polsce liczba osób powyżej 65 roku życia wynosiła ponad 7,5 mln, co stanowiło ponad 20% ogólnej liczby ludności. W stosunku do roku poprzedniego, liczba seniorów powiększyła się o niemal 200 tysięcy.[26]

Wyniki Prognozy ludności na lata 2023–2060 wskazują na pogłębianie się procesu starzenia społeczeństwa. Mimo przewidywanego ubytku ludności o ponad 7 mln do 2060 r. spodziewany jest postępujący proces starzenia się ludności Polski, co oznacza wzrost odsetka osób w wieku 65 lat i więcej. Populacja osób w tym wieku wzrośnie w końcu horyzontu prognozy do 11,6 miliona i będzie stanowiła prawie 40% ogółu ludności.[27]

Starzenie się społeczeństwa stawia liczne wyzwania, w tym konieczność dostosowania systemu opieki zdrowotnej, polityki społecznej oraz rynku pracy do potrzeb rosnącej liczby seniorów. Ważne jest również promowanie aktywnego starzenia się i integracji osób starszych w życie społeczne.

W odpowiedzi na te zmiany demograficzne, polski rząd przyjął dokument "Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność". Dokument ten wyznacza kluczowe kierunki polityki senioralnej, obejmujące m.in.:

- Kształtowanie pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie.
- Wspieranie aktywności obywatelskiej, społecznej, kulturalnej, artystycznej, sportowej i religijnej osób starszych.
- Tworzenie warunków umożliwiających aktywne uczestnictwo seniorów w życiu gospodarczym i na rynku pracy, dostosowanych do ich możliwości psychofizycznych oraz sytuacji rodzinnej.
- Promocję zdrowia, profilaktykę chorób oraz zapewnienie dostępu do diagnostyki, leczenia i rehabilitacji.

Realizacja tych działań ma na celu poprawę jakości życia osób starszych oraz zapewnienie im bezpieczeństwa i możliwości aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Zjawisko starzenia się społeczeństwa zaobserwować można również w Sochaczewie. Z jednej strony widoczny jest zmniejszający się przyrost naturalny spowodowany spadkiem liczby urodzeń z drugiej strony rośnie liczba zgonów. Wzrasta też liczba ludzi w wieku 65+ (obecnie stanowią oni 22,67% populacji Sochaczewa)[28].

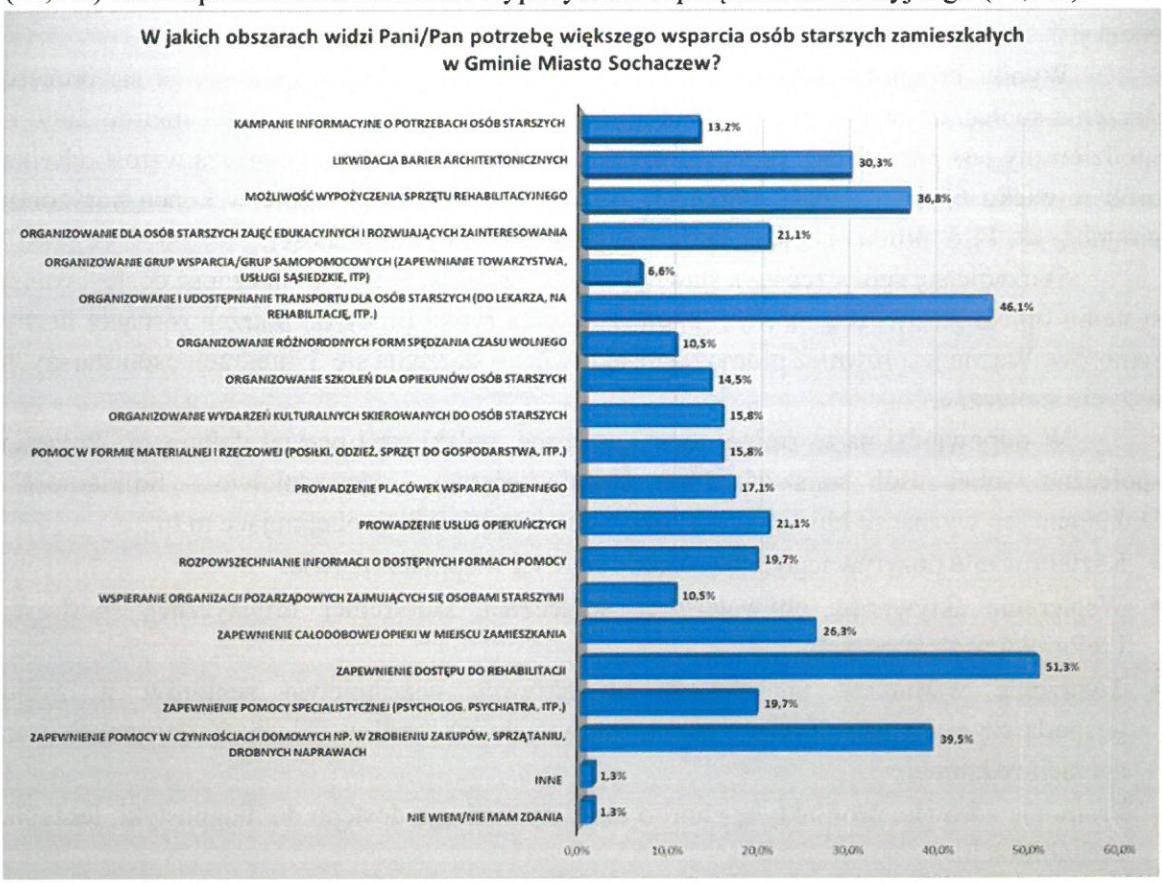
Stan ten niesie za sobą konieczność realizacji odpowiednich działań mających na celu poprawę jakości życia osób starszych oraz zapewnienie im bezpieczeństwa i możliwości aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

W Diagnozie Potrzeb i Potencjału Społeczności Lokalnej w Zakresie Usług Społecznych przeprowadzonej w 2022 roku na ternie Gminy Miasto Sochaczew poruszano

---

[26] https://www.seniorzy.pl/informacje/6883-seniorzy-w-polsce-to-grupa-7-5-mln-osob-to-25-ludnosci
[27] GUS, Prognoza ludności na lata 2023-2060
[28] Opracowanie własne na podstawie danych GUS:
https://demografia.stat.gov.pl/bazademografia/Tables.aspx

kwestie związane z problemami osób starszych. Między innymi pytano mieszkańców o potrzeby seniorów, które wymagają największego wsparcia. Ponad połowa badanych wskazywała na potrzebę zapewnienia seniorom rehabilitacji (51,3%), w dalszej kolejności respondenci wyróżnili: organizowanie transportu dla osób starszych (46,1%), zapewnienie pomocy w czynnościach domowych, takich jak np. sprzątanie, zakupy czy drobne naprawy (39,5%) oraz zapewnienie możliwości wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego (36,8%).[29]

Działania związane z poprawią jakości życia starszych mieszkańców Sochaczewa realizowane są między innymi przez Centrum Usług Społecznych, które prowadzi Klub Senior+, z usług którego korzysta około 20 osób. Placówka proponuje wiele różnorodnych zajęć aktywizujących seniorów. Są to między innymi:

- pikniki,
- wycieczki,
- warsztaty plastyczne, taneczne i muzyczne,
- spotkania ze specjalistami, w tym z psychologiem,
- koncerty, spotkania teatralne,
- spotkania świąteczne.

Przez CUS prowadzony jest również Dzienny Dom Pomocy Społecznej, który jest ośrodkiem wsparcia przeznaczonym dla mieszkańców Sochaczewa, kobiet i mężczyzn

[29] Diagnoza Potrzeb i Potencjału Społeczności Lokalnej w Zakresie Usług Społecznych, Luty 2022

niesamodzielnych w wieku 60 i więcej lat, wyjątkowo dla osób w wieku poniżej 60 lat, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych oraz wsparcia w zakresie integracji i włączenia społecznego. Z DDPS usług korzysta obecnie 80 seniorów.[30] Placówka zapewnia podopiecznym posiłki, zajęcia terapeutyczne, rekreacyjne i edukacyjne. Oferta kierowana do seniorów przez DDPS jest cały czas rozszerzana i dostosowywana do potrzeb pensjonariuszy, tak aby w pełni zapewnić im ich potrzeby.

Centrum Usług Społecznych wychodząc naprzeciw oczekiwaniom osób starszych realizuje projekt rządowy jakim jest program „Korpus Wsparcia Seniorów" – moduł II. Celem tego programu i jego modułu jest poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość", a także wsparcie gmin w realizacji świadczenia usług opiekuńczych.

W ramach Modułu II gminy uzyskują wsparcie finansowe na dofinansowanie zakupu, jak również kosztów użytkowania tzw. opasek lub innych urządzeń bezpieczeństwa oraz na dofinansowanie kosztów użytkowania opasek lub innych urządzeń bezpieczeństwa zakupionych w ramach programu Korpus Wsparcia Seniorów w latach 2022–2023. Z programu co roku korzysta około 84 seniorów.

Centrum w swojej ofercie usług kierowanych do osób starszych ma też pogram „Złota Rączka". Jest to program kierowany do osób starszych po 70 roku życia oraz samotnych. Usługa polega na drobnych naprawach domowych m.in.: cieknącego kranu, niedrożnego odpływu, uszkodzonej uszczelki, czy na wymianie żarówki oraz wiele innych usterek. Jedynym ograniczeniem to to, że koszt naprawy nie może przekroczyć 50,00 zł. – które jest finansowane z budżetu miasta, a jeśli koszty przewyższają w/w kwotę to naprawa odbywa się na koszt seniora. Nadmieniać należy, że jest to program finansowany z Sochaczewskiego Budżetu Obywatelskiego i w 2024 roku w ramach jego realizacji wyświadczono około 200 usług.

W Sochaczewie działa Uniwersytet Trzeciego Wieku, który oferuje seniorom możliwość uczestniczenia w zajęciach dydaktycznych, plastycznych, sportowych, warsztaty wokalne, brydżowe, kursy komputerowe czy kursy języków obcych.

Na terenie Sochaczewa działa również powstałe w 2006 roku Stowarzyszenie Emerytów i Seniorów „Włókienko" oraz oddział Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

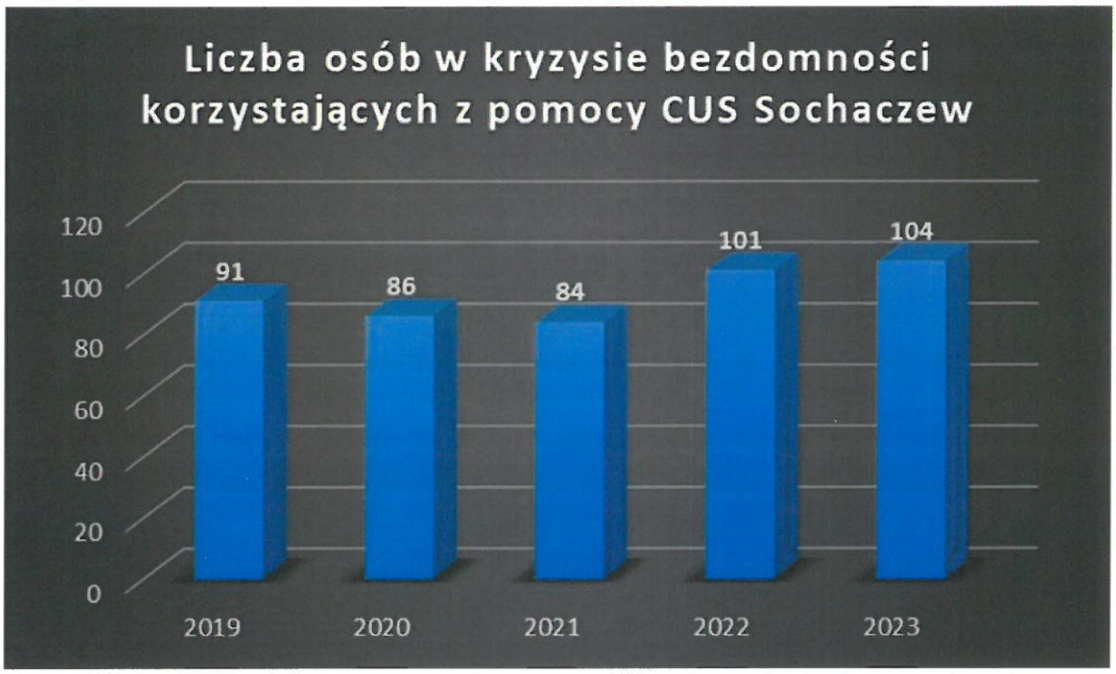
Osoby starsze mają też możliwość korzystania z Sochaczewskiej Karty Seniora, umożliwiającej między innym bezpłatne przejazdy komunikacją miejską w Sochaczewie, bezpłatny kontakt z psychologiem i radcą prawnym w określone godziny i dni tygodnia czy zniżki na usługi instytucji sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych. W mieście organizowany jest też szereg imprez z myślą o ludziach starszych. Są to między innymi: wydarzenia, na których promowana jest twórczość seniorów oraz działania edukacyjne, takie jak kursy obsługi komputera, odczyty, wykłady, kampanie profilaktyczne i prozdrowotne, imprezy integracyjne oraz sportowe, czy wycieczki.

[30] dane CUS Sochaczew

2.8 Bezdomność

Zdefiniowanie pojęcia bezdomności nie należy do łatwych. Ogólnie rzecz biorąc, można powiedzieć, że bezdomność to stan, w którym dana osoba nie ma stałego, bezpiecznego i odpowiedniego miejsca do zamieszkania. Przyczyną bezdomności jest najczęściej brak lub utrata więzi społecznych. Prowadzi to do podejmowania zachowań ryzykownych, których skutkiem może być utrata domu. Osoby bez domu są uwikłane w problemy, z którymi samodzielnie sobie nie radzą. Mogą to być złe doświadczenia z dzieciństwa, trudne relacje rodzinne, problemy zdrowotne (będące wynikiem wypadków, chorób czy nałogów) lub trauma (w wyniku śmierci bliskiej osoby czy tragicznego wypadku). Jednak kryzys bezdomności może przytrafić się każdemu – nie zależy od wieku, wykształcenia czy statusu.

Pomoc osobom w kryzysie bezdomności i zagrożonym bezdomnością z terenu Sochaczewa świadczy Centrum Usług Społecznych. Z danych CUS wynika, że liczba osób dotkniętych kryzysem bezdomności wrosła w ostatnich latach, co przedstawiono na wykresie:[31]

Z kolei w trzech pierwszych kwartałach roku 2024 CUS udzieliło pomocy 83 osobom dotkniętym problemem bezdomności.[32] Po zebraniu danych z całego roku 2024 warto będzie podjąć baczniejszy monitoring tego zjawiska.

[31] Dane CUS Sochaczew
[32] Jak powyżej

2.9 Uzależnienia

Problemy związane z alkoholem

Według raportu WHO obejmującego dane z 2019 roku na temat spożycia alkoholu na nadużywanie alkoholu jest odpowiedzialne za 2,6 mln zgonów i przypada na nie 4,7 proc. wszystkich przypadków śmiertelnych. Z kolei nadużywanie leków psychoaktywnych powoduje 0,6 mln zgonów. Aż 2 mln zgonów, do których dochodzi na skutek nadużywania alkoholu, dotyczy mężczyzn, a za 0,4 mln zgonów odpowiadają w tej grupie leki psychoaktywne. Autorzy opracowania zaznaczają, że najwięcej zgonów przypada na osoby młode w wieku od 20 do 39 lat. Ponad 400 mln osób wykazuje zaburzenia związane z nadużywaniem alkoholu, spośród których 209 mln jest od niego uzależnionych.[33]

Niepokojące jest, że po alkohol często sięga młodzież i tzw. młodzi dorośli w wieku od 15. do 19. roku życia. Na świecie w tej grupie wiekowej prawie co czwarty (23,5 proc.) to osoby aktualnie pijące alkohol. Przy czym w Europejskim Regionie WHO do tej grupy zalicza się 45,9 proc. 15-19-latków, a w Amerykańskim Regionie – 43,9 proc.[34]

Raport WHO zwraca uwagę, że dostępne są różnego typu terapie leczenia alkoholizmu oraz uzależnienia od leków psychoaktywnych, ale na ogół są one wykorzystywane w niewielkim stopniu. W 2019 r. z takich terapii korzystało w poszczególnych krajach, w których w ogóle są dostępne tego rodzaju dane, od zaledwie 1 proc. do 38 proc. osób uzależnionych.[35]

Z badań wynika także, że chociaż kobiety piją mniej alkoholu niż mężczyźni, a także rzadziej go nadużywają, to następstwa zdrowotne występują u nich częściej niż u mężczyzn. U kobiet częściej rozpoznaje się takie następstwa nadużywania alkoholu, jak alkoholowe uszkodzenie wątroby oraz szkody zdrowotne w zakresie układu sercowo–naczyniowego i mózgu, także wystąpienie zaburzeń w obrębie mięśni szkieletowych i miokardiopatii. Ponadto kobiety uzależnione od alkoholu osiągają gorsze wyniki testów psychomotorycznych i pamięci niż mężczyźni.[36] Umieralność kobiet nadużywających alkoholu jest wyższa niż mężczyzn, przy czym główne jej przyczyny to: alkoholowe uszkodzenie wątroby, zapalenie trzustki, wypadki i przemoc, samobójstwa, nowotwory i choroby serca. Jedną z istotnych różnic jest osiąganie przez kobiety wyższego stężenia alkoholu we krwi przy takiej samej dawce alkoholu na kilogram wagi ciała, co wynika z mniejszej procentowej zawartości wody w organizmie. Picie alkoholu przez kobiety ciężarne często powoduje organiczne uszkodzenie dzieci w okresie prenatalnym, którego skutkiem jest upośledzenie umysłowe i opóźnienia rozwojowe o różnym stopniu ciężkości. Skutkują one w przyszłości problemami z funkcjonowaniem w życiu społecznym i zawodowym. Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (Fetal Alkohol Syndrom Disorder – FASD) jest to zespół nieprawidłowości, stwierdzany u dzieci niektórych matek spożywających alkohol w okresie ciąży. Alkoholowy Zespół Płodowy (FAS) jest jednym z rozpoznawanych u dzieci zaburzeń z grupy FASD, w którym współwystępują:

---

[33] https://www.mp.pl/pacjent/psychiatria/aktualnosci/352711,who-ponad-3-mln-zgonow-rocznie-z-powodu-naduzywania-alkoholu-i-lekow-psychoaktywnych

[34] ibidem

[35] ibidem

[36] http://www.parpa.pl/download/rozdzial03.pdf

- zahamowanie wzrostu w okresie płodowym lub późniejszym,
- charakterystyczne zmiany dymorficzne twarzy,
- nieprawidłowy rozwój centralnego układu nerwowego.

Z raportu Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom opublikowanego w 2023 roku wynika, że w 2022 roku w Polsce wypito 9,37 litrów 100% alkoholu. Według badań szkolnych ESPAD z 2019 roku, przeprowadzonych wśród nastolatków w wieku 16 lat, odsetek uczniów, którzy pili alkohol w ciągu ostatnich 30 dni, wyniósł 47% (średnia dla całego badania wyniosła również 47%). W przypadku narkotyków ich używanie zadeklarowało 22% badanych uczniów w wieku 16 lat. W 2021 roku zostały przeprowadzone badania ankietowe na uczniach ostatnich klas szkół ponadpodstawowych przez Fundację CBOS oraz KCPU. W ciągu miesiąca poprzedzającego badanie w 2021 roku 66% (74% w 2018 roku) uczniów przynajmniej raz piło piwo, 62% (tak samo jak w roku 2018) – wódkę i inne mocne alkohole, a 37% (43% w 2018 roku) – wino.[37]

Z kolei według raportu Akademii Polonijnej w Częstochowie z 2024 roku, liczba Polaków uzależnionych od alkoholu i nadmiernie pijących sięga od 4 do 5 mln (od 10,9 do 13,6% ogółu populacji), co jednocześnie oznacza, że osób żyjących w zasięgu społecznie negatywnych skutków alkoholizmu jest około 12 mln.[38]

Problemy związane z alkoholem w Gminie Miasto Sochaczew

Odnosząc się do powyższych danych, można założyć, że w Sochaczewie mieszka co najmniej 3 600 osób uzależnionych od alkoholu i nadmiernie pijących, a liczbę osób żyjących w zasięgu społecznie negatywnych skutków alkoholizmu szacować można na co najmniej 10 800 osób.

Spośród problemów społecznych, jakie występują w Gminie Miasto Sochaczew, problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne osób borykających się z tym problem jak również i ich rodzin.

Wszelkiego rodzaju projekty, programy i inne działania związane z profilaktyką antyalkoholową generują znaczące koszty. Poniższy wykres pokazuje kwoty wydatków na przeciwdziałanie alkoholizmowi w Gminie Miasto Sochaczew: [39]

[37] https://kcpu.gov.pl/wp-content/uploads/2024/03/Raport-2023-wersja-Internetowa.pdf
[38] https://www.pap.pl/aktualnosci/raport-w-polsce-jest-12-mln-osob-narazonych-na-negatywne-spolecznie-skutki-alkoholizmu#
[39] Opracowanie własne na podstawie danych GUS: https://svs.stat.gov.pl/2093/3/189

Z danych tych wynika, że z roku na rok rosną wydatki gminy na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi (za wyjątkiem „pandemicznego" roku 2020) – w roku 2023 było to już prawie 1,4 mln PLN.

Działania związane z rozwiązywaniem problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i narkotyków samorząd Gminy Miasto Sochaczew realizuje na podstawie opracowanego „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla Miasta Sochaczewa na lata 2022 -2025".[40]

Głównym celem programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania środków psychoaktywnych poprzez rozwój i doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń, uwzględniającego w szczególności: zapobieganie uzależnieniom poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej, niwelowanie skutków wynikających z problemów uzależnień poprzez zapewnienie bezpłatnej interdyscyplinarnej pomocy specjalistycznej, podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy, prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.[41]

Do zadań Programu należą:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

[40] https://sochaczew.pl/programy.html
[41] ibidem

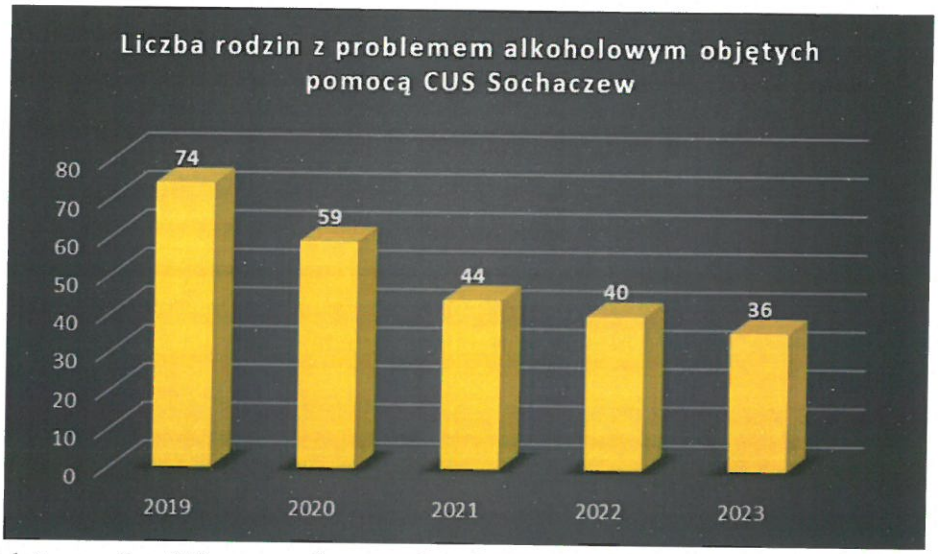
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz kulturalnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej profilaktyce uzależnień, rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w artykule 13^1 i artykule 15 ustawy o przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- Diagnoza lokalnych problemów związanych z alkoholem, narkomanią oraz przemocą oraz działania na rzecz ograniczenia dostępności oraz zmiany struktury spożycia alkoholu na terenie miasta.
- Profilaktyka uniwersalna – budowa i doposażenie obiektów sportowych, siłowni zewnętrznych i placów zabaw.[42]

Działania Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie

W trzech pierwszych kwartałach roku 2024, w związku z uzależnieniem lub nadużywaniem alkoholu ze świadczeń oferowanych przez Centrum Usług Społecznych skorzystały 24 rodziny.

Analizując dane na temat pomocy społecznej pozyskane z CUS Sochaczew można stwierdzić, że z roku na rok maleje liczba rodzin z problemem alkoholowym, którym wsparcia udzieliło Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie. Szczegółowe dane na ten temat przedstawia poniższy wykres:[43]

[42] ibidem
[43] Dane CUS Sochaczew

Należy podkreślić, że nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny destabilizuje życie całej rodziny, powoduje degradację więzi społecznych, ubóstwo, bezrobocie, problemy wychowawcze i zdrowotne, wchodzenie w konflikt z prawem. Zjawisku temu towarzyszy często przemoc fizyczna i psychiczna wobec członków rodziny. Znaczna część nadużywających alkoholu to osoby, które nie pracują lub pracują dorywczo i w związku z tym nie mają stałych źródeł dochodu. Szczególnie trudne są przypadki rodzin z dziećmi, w których alkoholu nadużywają oboje rodzice. Pomoc takim rodzinom związana jest z koniecznością prowadzenia przez pracowników socjalnych stałego monitoringu beneficjentów i bieżącego reagowania na sytuacje kryzysowe. W szczególnie trudnych przypadkach pracownicy socjalni składają wniosek do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sochaczewie z prośbą o działania zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W strukturach Centrum Usług Społecznych działa Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sochaczewie, działa na podstawie art. 4^1 ust.3 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi powołana przez Burmistrza Miasta Sochaczewa. W jej skład wchodzą osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych o różnych, uzupełniających się kompetencjach.

Do zadań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

- Inicjowanie działań realizacji zadań własnych samorządu związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
- Podejmowanie czynności zmierzających do zobowiązania osoby uzależnionej od alkoholu do poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.
- Opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miasta, o których mowa w art. 12 ust, 1 i 2 ustawy (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane i podawane są napoje alkoholowe).

- Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawania napojów alkoholowych (na podstawie upoważnienia wydanego przez Burmistrza Miasta Sochaczew – art. 18 ust. 8 w/w ustawy).
- Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 (reklama) i w art. 15 (zakaz sprzedaży) ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Główne działania prowadzone przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2020-2024 przedstawia poniższa tabela:[44]

PROWADZONE DZIAŁANIA	Rok				
	2020	2021	2022	2023	I-III kw. 2024
Liczba posiedzeń Komisji	54	56	64	53	56
Liczba przeprwadzonych rozmów informacyjno – kierujących (w tym do terapeutów, psychologów, placówek lecznictwa odwykowego, prawnika, OPS itp.)	73	102	93	80	82
Liczba osób skierowanych do biegłego sądowego	18	26	24	11	6
Liczba wniosków skierowanych do sądu	10	11	24	11	6
Liczba wydanych opinii dot. zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	131	82	49	82	53

Problemy związane z zażywaniem środków psychoaktywnych – narkotyków

Ze wspomnianego powyżej raportu Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom opublikowanego w 2023 roku wynika, że Polska jest jednym z większych producentów narkotyków syntetycznych w Europie. W 2022 roku zabezpieczono w naszym kraju rekordową liczbę 60 laboratoriów, z tego blisko połowa produkowała nowe substancje psychoaktywne. Dane policyjne odnotowują, że w ostatnich latach znacznie wzrosła liczba laboratoriów zajmujących się produkcją katynonów. Często w ramach jednego procesu syntezy otrzymywano nawet kilkadziesiąt kilogramów substancji. Warto zwrócić uwagę, że wśród osób, które podjęły leczenie, najwięcej osób zadeklarowało używanie narkotyków syntetycznych 45% (amfetamina, metamfetamina oraz syntetyczne katynony). W 2022 roku wszczętych zostało 37 572 postępowań z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, co oznacza wzrost o 1522 postępowania względem roku poprzedniego (36 050 postępowań w 2021 roku). w tym samym roku 36 591 osób było podejrzanych o popełnienie przestępstwa z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, co wskazuje na niewielki wzrost względem roku ubiegłego (36 282 osób w 2021 roku).[45]

[44] Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sochaczewie
[45] https://kcpu.gov.pl/wp-content/uploads/2024/03/Raport-2023-wersja-Internetowa.pdf

Z kolei nieco starszy raport Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom o stanie narkomanii w Polsce (z 2020 roku) wskazuje, że:

- w przypadku używania narkotyków w populacji generalnej najbardziej popularna jest marihuana i haszysz. Wyniki badań populacyjnych z lat 2018 i 2019 wskazują na zmniejszenie skali używania przetworów konopi indyjskich;
- wśród osób podejmujących leczenie z powodu narkotyków po raz pierwszy w życiu, 40% zgłasza marihuanę jako podstawowy narkotyk. Wynikać to może z faktu, iż średnia zawartość THC w marihuanie wynosi 10%, co oznacza, iż jest ona zdecydowanie silniejsza niż była 10 lat temu. Podobne trendy można zaobserwować w Europie, gdzie zawartość THC w marihuanie w ciągu 10 lat wzrosła prawie dwukrotnie;
- liczba problemowych użytkowników narkotyków pozostaje na stałym poziomie i jest jednym z niższych wskaźników na 100 tysięcy mieszkańców w Europie. Polska ma również niskie wskaźniki zgonów z powodu narkotyków, zakażeń HIV z powodu używania narkotyków w iniekcjach;
- wśród osób zgłaszających się do leczenia najczęstszym powodem zgłoszeń (po marihuanie) są narkotyki z grupy amfetamin (36%). Prawie co dziesiąta osoba zgłasza się z powodu metamfetaminy;
- w ostatnich latach obserwuje się spadek liczby nowych substancji psychoaktywnych (NSP) analizowanych w laboratoriach, co może świadczyć o pewnej stabilizacji w rozwoju tego rynku. Istnieje kilka substancji zdecydowanie dominujących na rynku w każdym roku. Niektóre z nich znikają z niego w wyniku zmian prawnych. Generalnie, najpopularniejszą grupę substancji stanowią syntetyczne katynony;
- niepokojącą tendencją jest obecność na rynku syntetycznych opioidów oraz nowych benzodiazepin, choć odnotowano lekką tendencję spadkową w 2019 r.;
- dane z 2020 r. dotyczące zatruć z powodu NSP pokazują wyraźny spadek ich liczby. Nie należy jednak przypuszczać, że zjawisko to uda się zupełnie wyeliminować;
- pandemia COVID-19, szczególnie na początku 2020 r., miała duży wpływ na system pomocy osobom uzależnionym od narkotyków w Polsce. Najbardziej ograniczone zostało na początku działanie placówek stacjonarnych i dziennych, a także dostępność leczenia ambulatoryjnego. W efekcie pandemii placówki lecznicze, głównie poradnie, musiały zmienić sposób swojej pracy na tryb zdalny z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych. W pierwszej połowie 2020 r. placówki lecznicze w dużym stopniu wstrzymały przyjmowanie nowych pacjentów;
- pandemia COVID-19 w najmniejszym stopniu dotknęła leczenie substytucyjne. Programy leczenia substytucyjnego zaczęły wydawać lek na dłuższe okresy;
- działania dotyczące redukcji szkód również uległy ograniczeniu wskutek sytuacji epidemicznej. Programy te rozwinęły nowe formy pomocy np. dystrybucja jedzenia, sprzętu ochronnego;
- analiza dotycząca sytuacji na rynku narkotykowym w pierwszych miesiącach pandemii nie wykazała, że nastąpił spadek w dostępności do narkotyków na poziomie całego kraju. Występowały lokalne ograniczenia np. trudności w zakupie syntetycznych katynonów,

jednak ceny narkotyków nie uległy zmianie. Wzrosła prawdopodobnie rola Internetu jako źródła zaopatrzenia w narkotyki;

- 83% placówek zbadanych przez KBPN w pierwszej połowie 2020 r. wprowadziło zdalne usługi w obszarze leczenia uzależnienia od narkotyków lub redukcji szkód (np. przez telefon, wideorozmowy, dostęp online). W efekcie, system leczenia może zostać uzupełniony o nowe formy pracy z klientem rozszerzające ofertę placówek leczniczych.[46]

Problemy związane z narkotykami w Gminie Miasto Sochaczew

W trzech pierwszych kwartałach roku 2024, Centrum Usług Społecznych wypłaciło 2 świadczenia rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od narkotyków. Analizując dane na temat pomocy społecznej pozyskane z CUS Sochaczew można stwierdzić, że liczba beneficjentów pomocy społecznej oferowanej przez Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie u których występuje problem uzależnienia od narkotyków nie jest duża (w porównaniu z innymi beneficjentami). Może to jednak wynikać np. z tego, że problem używania narkotyków jest bardziej ukryty, niż inne problemy i wymagać może bardziej dogłębnych badań. Szczegółowe dane za ostatnie lata przedstawia poniższy wykres:[47]

2.10 Problemy dzieci i młodzieży

Dzieci i młodzież stoją obecnie przed wyzwaniami nierzadko niezrozumiałymi dla poprzednich pokoleń, które to wyzwania znacząco wpływają na ich zdrowie fizyczne i psychiczne. Do najważniejszych problemów młodych ludzi zaliczyć można:

1. Problemy ze zdrowiem psychicznym:

46 https://www.cinn.gov.pl/portal?id=105923

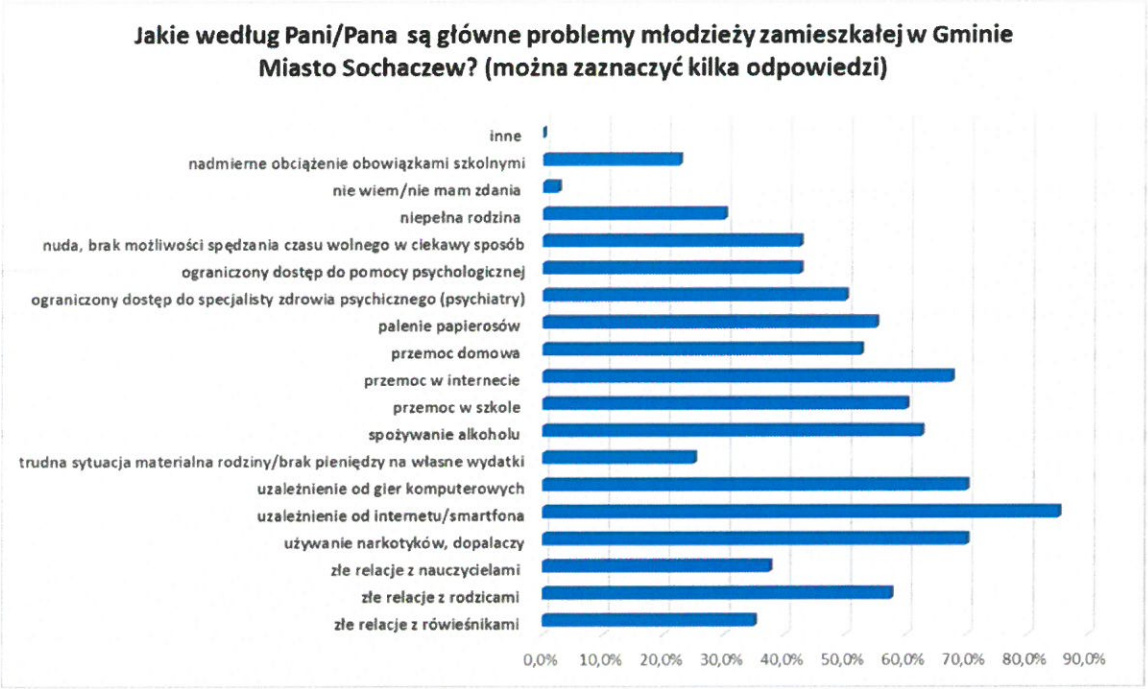
47 Dane CUS Sochaczew

- ✓ Wzrost liczby zaburzeń psychicznych: w ostatnich latach odnotowano ponad 60% wzrost liczby dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją, zaburzeniami odżywiania czy uzależnieniami. Szacuje się, że niemal milion młodych Polaków doświadcza problemów psychicznych.
- ✓ Próby samobójcze: codziennie w Polsce niemal sześcioro młodych ludzi podejmuje próbę samobójczą, z czego co drugi dzień jedna z nich kończy się śmiercią.
- ✓ Niewydolność systemu pomocy: obecny system wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego dla dzieci i młodzieży jest niewystarczający i nie zapewnia skutecznej pomocy potrzebującym.[48]

2. Przemoc i wykorzystywanie: 41% dzieci doświadcza przemocy ze strony bliskich dorosłych, a 57% ze strony rówieśników. Problem wykorzystywania seksualnego nadal stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa i rozwoju dzieci w Polsce. [49]
3. Zagrożenia w sieci: z wielu badań wynika, że dzieci i młodzież są coraz bardziej narażone na szkodliwe treści w Internecie.
4. Wpływ pandemii COVID-19: Pandemia spowodowała izolację społeczną i naukę zdalną, co negatywnie wpłynęło na zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, prowadząc do nasilenia zaburzeń psychicznych.[50]

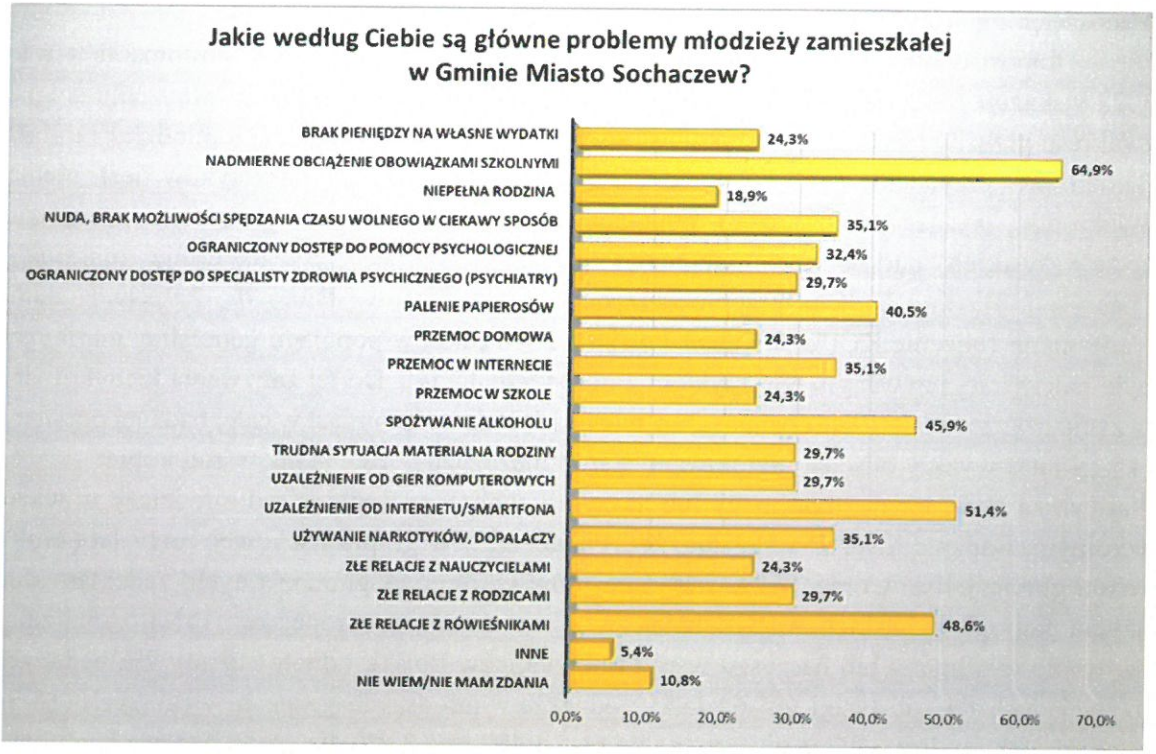
Z przeprowadzonej w 2022 roku na ternie Gminy Miasto Sochaczew Diagnozy Potrzeb i Potencjału Społeczności Lokalnej w Zakresie Usług Społecznych wynika, że głównymi problemami sochaczewskiej młodzieży są uzależnienia behawioralne (w szczególności uzależnienia od Internetu i smartfonu oraz uzależnienia do gier komputerowych - kolejno 65,8% i 60,5% odpowiedzi). Na dalszych miejscach respondenci wskazywali problemy młodych ludzi z narkotykami i dopalaczami (48,7%) oraz przemoc w Internecie (47,4%).[51]

[48] https://www.termedia.pl/mz/Dzieci-cierpia-i-popelniaja-samobojstwa-system-jest-niewydolny%2C59314.html?utm
[49] https://fdds.pl/co-robimy/raporty-z-badan/2022/dzieci-sie-licza-2022.html
[50] https://www.pap.pl/aktualnosci/news%2C1541923%2Ccoraz-wiecej-dzieci-w-polsce-ma-problemy-ze-zdrowiem-psychicznym-jak-mozna?utm
[51] Diagnoza Potrzeb i Potencjału Społeczności Lokalnej w Zakresie Usług Społecznych, Luty 2022

W tym samym opracowaniu o problemy młodzieży pytano również samych zainteresowanych, czyli uczniów sochaczewskich szkół. Okazało się, że badani młodzi ludzie mają bardzo często poczucie nadmiernego obciążenia obowiązkami szkolnymi – wskazało tak prawie 2/3 respondentów (64,9%). Wśród innych obszarów problemowych wskazywano również uzależnienie od smartfonu i Internetu (51,4% odpowiedzi), złe relacje z rówieśnikami (48,6%) oraz spożywanie alkoholu (45,9%). Stosunkowo często młodzi ludzie wymieniali także palenie papierosów (40,5% odpowiedzi), poczucie nudy, problemy związane z używaniem narkotyków i dopalaczy oraz przemoc w Internecie (po 35,1% odpowiedzi). Z badania wynika również, że 18,9% badanych młodych ludzi deklaruje, że w ciągu ostatniego roku doznało przemocy w szkole, a 8,1% wskazuje, że było ofiarą przemocy w Internecie.[52]

[52] ibidem

Spożywanie alkoholu wśród dzieci i młodzieży

Alkohol jest najbardziej rozpowszechnioną używką w środowisku młodych ludzi, co potwierdzają prowadzone sondaże. Według wyników europejskiego badania ESPAD (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs) z 2019 roku, prowadzonego na reprezentatywnej grupie młodzieży szkolnej w wieku 16 lat, odsetek uczniów w Polsce, którzy pili alkohol w ciągu ostatnich 30 dni, wyniósł 47%.[53]

Z badania przeprowadzonego przez CBOS w roku 2021 napoje alkoholowe okazały się najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, po którą sięgano częściej niż po papierosy czy narkotyki. W ciągu miesiąca poprzedzającego badanie w 2021 roku 66% uczniów przynajmniej raz piło piwo, 62% – wódkę i inne mocne alkohole, a 37% – wino.[54]

Z publikacji CBOS „Młodzież 2021" wynika, że co najmniej raz w ciągu miesiąca przed badaniem upiło się 43% uczniów. Odsetek badanych, którym zdarzyło się to co najmniej trzykrotnie, wyniósł 13%. Do upicia się częściej przyznawali się chłopcy (47%) niż dziewczęta (39%). W roku 2021 upijanie się najczęściej deklarowali uczniowie szkół branżowych (54%). W grupie młodzieży z rodzin uboższych w ciągu miesiąca przed badaniem upiło się 47% uczniów, natomiast wśród badanych deklarujących średnią i dobrą sytuację materialną – 42%. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, największe odsetki odnotowano w miastach liczących powyżej 500 000 mieszkańców – 54%.[55]

[53] https://kcpu.gov.pl/wp-content/uploads/2024/03/Raport-2023-wersja-Internetowa.pdf
[54] ibidem
[55] https://www.cbos.pl/PL/publikacje/diagnozy_tekst.php?id=6492

Młodzież a narkotyki

Raport opublikowany przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2023 wskazuje, że grupą wiekową, która jest często brana pod uwagę w prowadzeniu działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, są osoby w wieku 15-34 lata, czyli młodzież i młodzi dorośli. W przypadku tej grupy rozpowszechnienie używania narkotyków jest niemal dwukrotnie wyższe niż w całej populacji. W oparciu o badania można stwierdzić, że ze wszystkich narkotyków najbardziej rozpowszechnione jest używanie marihuany i haszyszu. Według badania przeprowadzonego przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii (obecnie KCPU) i Kantar Polska z 2018 roku, w populacji generalnej marihuana była najczęściej używanym narkotykiem z odsetkiem 12,1%. Do jej zażywania kiedykolwiek w życiu przyznało się 19,1% badanych w wieku 15-34 lata, natomiast w całej badanej populacji (15-64 lata) wyższy odsetek odnotowano wśród mężczyzn – 16,4% niż wśród kobiet – 7,7%. Najwyższą skalę użycia marihuany lub haszyszu zaobserwowano wśród młodzieży w wieku szkolnym. Badania ESPAD wskazują, że 21% uczniów w grupie wiekowej 16-17 lat (21,4% wśród gimnazjalistów oraz 37,2% wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych) zadeklarowało użycie konopi indyjskich kiedykolwiek w życiu (średnia europejska: 16%). Analizując używanie marihuany lub haszyszu wśród mieszkańców Polski, odnotowujemy 2% badanych używających tej substancji (15-64 lata). Jednakże w młodszych grupach wiekowych (15-24 lata) odsetek ten jest o wiele wyższy, bo wynosi 4,4% oraz 3,9% dla grupy badanych w wieku 25-34 lata. W przypadku używania aktualnego przez młodych dorosłych użycie w ciągu ostatniego roku zadeklarowało 7,8% badanych, co jest wynikiem dwa razy wyższym od populacji generalnej, gdzie odsetek ten wyniósł 3,8%.[56]

Według badań CBOS z 2021 roku, do zażywania marihuany lub haszyszu kiedykolwiek w życiu przyznało się 36,2% uczniów ostatnich klas szkół ponadpodstawowych. Wskazuje to na utrzymujący się trend spadkowy od czasu rekordowego wyniku w 2016 roku, gdy do eksperymentowania z marihuaną przyznało się 42% badanych. Podobne wskaźniki można również zaobserwować wśród aktualnych użytkowników (użycie w ciągu ostatniego roku) – 19,4% (spadek o 0,8% od 2018 roku i 3,6% od 2013 roku). Jednocześnie warto odnotować wzrost odsetka uczniów używających marihuanę i haszysz bieżąco (z ang. current use), czyli w ciągu ostatnich 30 dni, do stanu zbliżonego do tego z 2016 roku (9,9% w 2016 roku, 9,8% w 2021 roku).[57]

Inne substancje psychoaktywne - dopalacze

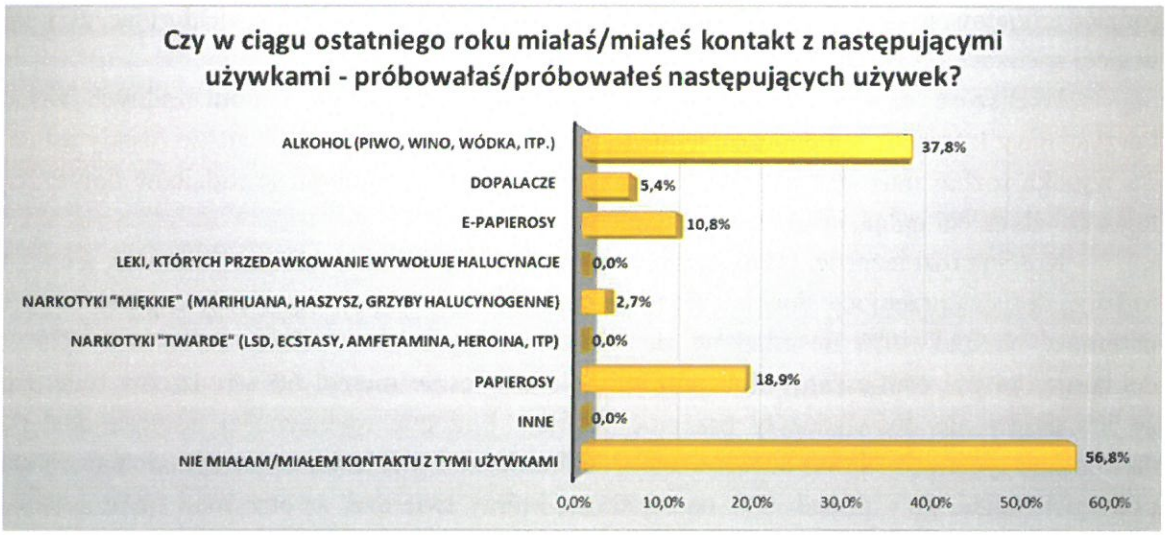
W przypadku dopalaczy odnotować można spadek używania tych substancji. Z badania CBOS „Młodzież 2022" wynika, że odsetek badanych, którzy eksperymentowali z tymi substancjami wyniósł 2,6%. Są to najniższe wskaźniki od początku prowadzenia badań – to jest od roku 2008. W 2021 roku do bloku pytań o poszczególne substancje psychoaktywne po raz pierwszy dodano pytanie o mefedron, który jest nową substancją psychoaktywną o działaniu stymulującym zdelegalizowaną w 2010 roku. Do używania kiedykolwiek w życiu

[56] https://kcpu.gov.pl/wp-content/uploads/2024/03/Raport-2023-wersja-Internetowa.pdf

[57] https://www.cbos.pl/PL/publikacje/diagnozy_tekst.php?id=6492

mefedronu przyznało się 4,4% badanych, w ciągu ostatniego roku przed badaniem 2,1% a w ciągu ostatnich 30 dni 1,4%. O dopalaczach słyszało 62% badanych w 2021 roku. Kolejną kwestią poruszoną w badaniu było kupowanie „dopalaczy". Według badania jedynie 1,1% respondentów kupowało je w sklepach stacjonarnych. Z polskiego sklepu internetowego korzystało 2,3% uczniów, a ze sklepu zagranicznego – 2,2%. Podobny odsetek badanych korzystał z ukrytych giełd internetowych, tzw. krypto marketów – 2,3%.[58]

W Diagnozie Potrzeb i Potencjału Społeczności Lokalnej w Zakresie Usług Społecznych przeprowadzonej w 2022 roku na ternie Gminy Miasto Sochaczew pytano sochaczewską młodzież o używanie różnego rodzaju środków psychoaktywnych. Zgodnie z deklaracjami badanych, ponad 1/3 z nich (37,8%) w ciągu ostatniego roku mała kontakt z alkoholem, a 18,9% paliło papierosy, z kolei co dziesiąta młoda osoba przyznała się do używania e-papierosów (10,8%). Niewielki odsetek ankietowanych przyznaje się do zażywania dopalaczy i tzw. narkotyków „miękkich" (odpowiednio 5,4% i 2,7%). Warto jednak nadmienić, że większość, bo 56,8% respondentów zadeklarowała, że w ostatnim czasie nie miała kontaktu z żadnymi używkami.[59]

Uzależnienia behawioralne młodzieży

Uzależnienia behawioralne młodzieży to problem, który w ostatnich latach zyskał na znaczeniu, zwłaszcza w kontekście postępu technologicznego i zmieniającego się stylu życia. W przeciwieństwie do uzależnień od substancji (np. alkoholu czy narkotyków), uzależnienia behawioralne dotyczą nadmiernego angażowania się w określone czynności, które zaczynają dominować nad innymi aspektami życia młodego człowieka.

Do najczęstszych uzależnień behawioralnych młodzieży zaliczyć można:

- Uzależnienie od Internetu i mediów społecznościowych.

[58] ibidem

[59] Diagnoza Potrzeb i Potencjału Społeczności Lokalnej w Zakresie Usług Społecznych, Luty 2022

Spędzanie nadmiernej ilości czasu online, zaniedbywanie nauki, relacji z rodziną i przyjaciółmi.

- Uzależnienie od gier komputerowych.
  Ciągła potrzeba grania, nawet kosztem snu, nauki i obowiązków.
- Uzależnienie od telefonu komórkowego (tzw. fonoholizm).
  Ciągłe sprawdzanie telefonu, obawa przed "przegapieniem" informacji (FOMO – Fear of Missing Out).

Państwowy Instytut Badawczy NASK co dwa lata prowadzi badanie zachowania polskich nastolatków w Internecie i ich opinii na temat sieci. Regularność i powtarzalność pozwalają obserwować długofalowe trendy, a w konsekwencji – lepiej je rozumieć i łatwiej przystosowywać się do kolejnych etapów transformacji cyfrowej. Od 2018 r. badaniem kwestionariuszowym objęci są także rodzice uczniów, co dodatkowo umożliwia zestawienie opinii nastolatków z obserwacjami dorosłych.

Z badań „Nastolatki 3.0." realizowanych pomiędzy październikiem a listopadem 2022 roku wynika, że nastolatki korzystają z Internetu średnio 5 godzin i 36 minut w dni powszednie. W weekendy to aż 6 godzin i 16 minut. Z roku na rok ten czas się wydłuża, w poprzedniej edycji badania, średni czas bycia online wynosił 4 godziny 50 minut dziennie. Co ciekawe, rodzice ankietowanych nastolatków podają czas niemal cztery razy krótszy deklarując, że sami w sieci spędzają 1,5 godziny.[60]

Większość nastolatków deklaruje, że rodzice nie ustalają z nimi żadnych zasad korzystania z Internetu, a jednocześnie niemal 60% rodziców deklaruje, że takie zasady ustala. Ta wysoka rozbieżność danych może wskazywać na niską świadomość rodziców dotyczącą tego, co ich dzieci oglądają, słuchają, czytają w sieci.[61]

Kolejne rozbieżności pomiędzy tym, co w badaniu deklarowali nastolatkowie, a co ich rodzice, dotyczą przemocy słownej, ale też narażenia na treści pornograficzne czy pokazujące przemoc. Niemal 40% nastolatków doświadczyło wyzwisk w sieci, co czwarty (25%) deklaruje, że był ośmieszany i/lub poniżany. Jednocześnie niemal 60% rodziców twierdzi, że ich dzieci nie doświadczyły przemocy online. Podobne rozbieżności dotyczą dostępu do treści erotycznych. Nawet 80% rodziców deklaruje, że ich dziecko nie otrzymało nagich lub półnagich zdjęć, przy ponad 30% nastolatków, którzy twierdzą, że otrzymali takie zdjęcia. Co czwarty nastolatek ogląda tzw. patostreamy, podczas gdy jedynie 13% rodziców deklaruje tego świadomość. Z roku na rok wzrasta również odsetek młodych osób, które nie są w stanie ocenić, czy oglądane przez nich treści to tzw. patostreamy.[62]

Z opracowania Fundacji Badań Społecznych pt.: „Nadużywanie mediów elektronicznych przez dzieci i młodzież – badanie rozpowszechnienia problemu, jego determinantów i nowej interwencji profilaktycznej redukującej skalę problemu" przeprowadzonego w 2023 roku wynika, że:

---

[60] https://www.nask.pl/pl/aktualnosci/5316,Co-robia-nasze-dzieci-w-sieci-czyli-Raport-z-najnowszego-badania-NASK-Nastolatki.html

[61] ibidem

[62] ibidem

1. Najpopularniejszym urządzeniem elektronicznym wśród badanych uczniów szkół podstawowych okazał się telefon komórkowy, użytkowany przez 95,4% dzieci, w tym 86,3% codziennie, a 41,6% ponad 2 godziny dziennie. Najmniej popularnym ekranem okazał się telewizor, użytkowany przez 15,1% badanych dzieci.
2. Uczniowie najczęściej wykorzystywali e-media do oglądania krótkich filmików w Internecie (95,9%). Kontaktowanie się ze znajomymi było drugim najczęstszym powodem (91,2%), a poszukiwanie informacji potrzebnych do nauki - trzecim (89,2%). Chłopcy częściej grali w gry komputerowe, a 11,5% wszystkich uczniów grało codziennie. Wśród dziewcząt popularniejsze były powody społeczne i edukacyjne.
3. W grupie podwyższonego ryzyka e-uzależnienia znalazło się 23,3% uczniów i 17,1% uczennic. Łącznie 28,4% uczniów cechowało się wysoką skłonnością do nadużywania technologii cyfrowych, a 7,2% wykazywało wysoko nasilone oznaki uzależnienia od e - mediów. Większość wskaźników była istotnie wyższa u chłopców.[63]

2.11 Promocja i ochrona zdrowia

W Sochaczewie funkcjonuje system ochrony zdrowia, obejmujący zarówno publiczne, jak i niepubliczne placówki medyczne. Główną instytucją odpowiedzialną za koordynację działań w zakresie zdrowia i pomocy społecznej jest Wydział Polityki Społecznej i Ochrony Zdrowia Urzędu Miejskiego. Do jego zadań należy m.in. nadzór nad placówkami pomocy społecznej, wdrażanie nowych przepisów z zakresu zdrowia oraz współpraca z organizacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

W mieście działa Zespół Opieki Zdrowotnej Szpitala Powiatowego w Sochaczewie, który świadczy szeroki zakres usług medycznych, w tym opiekę szpitalną oraz ambulatoryjną. Szpital zapewnia opiekę w zakresie podstawowych działów lecznictwa szpitalnego oraz opieki psychiatrycznej dla mieszkańców powiatu sochaczewskiego i gmin ościennych, realizuje też działania z zakresu promocji zdrowia oraz prowadzi działalność szkoleniowo-dydaktyczną dla personelu medycznego. Mieszkańcy Sochaczewa mają dostęp do kompleksowej opieki wraz z pełną diagnostyką i leczeniem w jednej placówce, co wydatnie zwiększa komfort pacjenta i skraca czas pobytu.

Dodatkowo, na terenie Sochaczewa funkcjonuje wiele przychodni podstawowej opieki zdrowotnej, takich jak:

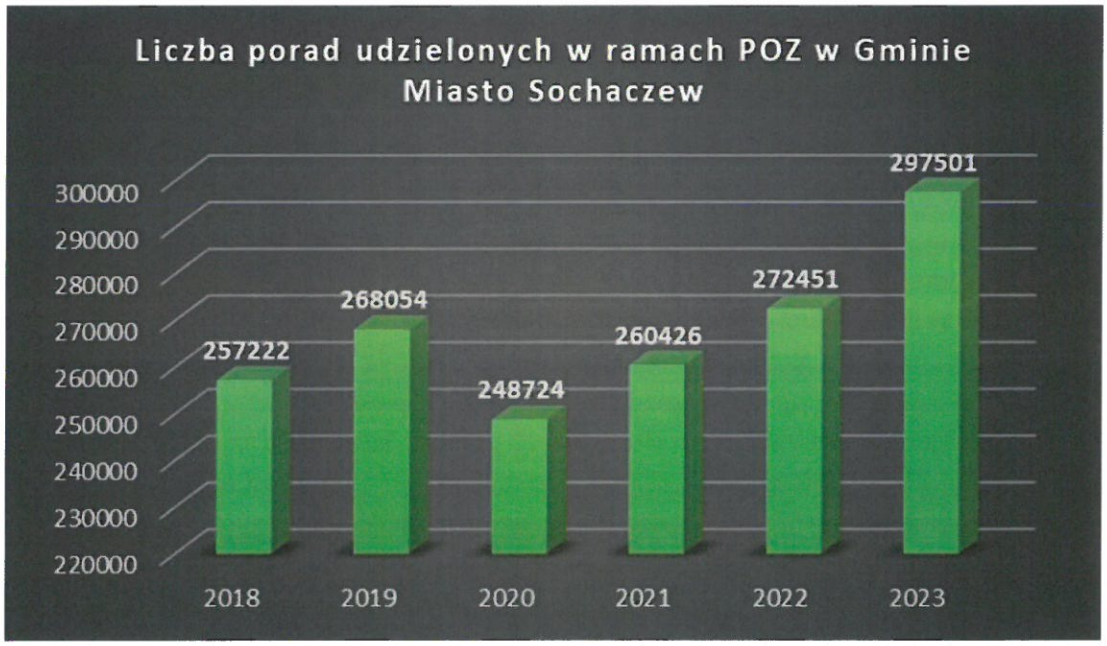
- NZOZ Lekarz Rodzinny "Galen",
- NZOZ Pielęgniarstwa Środowiskowo-Ambulatoryjnego "Centrum",
- NZOZ Przychodnia Lekarska "Almed",
- NZOZ Przychodnia Lekarza Rodzinnego "Kasztanki",
- NZOZ Przychodnia Lekarza Rodzinnego "Medi-Lux",
- NZOZ Fabryczna,
- NZOZ "Alizamed-Centrum Medyczne",
- NZOZ "Medicamed",

[63] https://kcpu.gov.pl/wp-content/uploads/2024/01/FBS_Naduzywanie-mediow-elektronicznych-przez-dzieci-i-mlodziz-.pdf

- Przychodnia rodzinna NZOZ,
- Przychodnia „Mój Lekarz",
- NZOZ „Lekarz",
- Przychodnia przy Szpitalu Powiatowym w Sochaczewie „Za Bzurą",
- Poradnia Rehabilitacji Neurologicznej Dla Dzieci I Młodzieży "Aga".

W zakresie profilaktyki i promocji zdrowia aktywnie działa również Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Sochaczewie, realizując programy edukacyjne oraz nadzorując stan sanitarny w regionie.

W 2023 roku w Gminie Miasto Sochaczew w ramach podstawowej opieki zdrowotnej udzielono ponad 297,5 tys. porad. Porównując te dane z latami poprzednimi zauważyć można wzrost zapotrzebowania na usługi świadczone w ramach POZ (z nieznacznym spadkiem w „pandemicznym" roku 2020). Szczegółowe dane przedstawia poniższy wykres.[64]

[64] Opracowanie własne na podstawie danych GUS: https://svs.stat.gov.pl/2093/3/28

2.12. Edukacja publiczna

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku poziom wykształcenia sochaczewian wygląda następująco: 21 proc. posiada wykształcenie wyższe, niecałe 3 proc. policealne, 12 proc. średnie ogólnokształcące, a 22,5 proc. średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się niecałe 22 proc. mieszkańców, na poziomie gimnazjalnym edukację zakończyło 3 proc., a na podstawowym aż 13 proc. Trzy procent mieszkańców nie ukończyło szkoły podstawowej.[65]

Gmina Miasto Sochaczew zarządza licznymi placówkami oświatowymi: żłobkiem miejskim, 5 przedszkolami, do których uczęszcza 607 dzieci oraz 6 szkołami podstawowymi w których uczy się obecnie 3090 uczniów (dane z września 2024). Bieżącą obsługą tych jednostek organizacyjnych zajmuje się Miejski Zespół Ekonomiczno-Administracyjny w Sochaczewie.

Liczbę dzieci uczęszczających w ostatnich latach do przedszkoli miejskich przedstawia poniższa tabela:[66]

[65] https://sochaczew.pl/aktualnosci/sochaczew-w-liczbach-cz-iii-kosztowna-edukacja.html
[66] Dane pozyskane z placówek oświatowych za pośrednictwem CUS Sochaczew

LP	PRZEDSZKOLA PUBLICZNE	LICZBA DZIECI WE WRZEŚNIU 2021	LICZBA DZIECI WE WRZEŚNIU 2022	LICZBA DZIECI WE WRZEŚNIU 2023	LICZBA DZIECI WE WRZEŚNIU 2024
1.	Miejskie Przedszkole Nr 1 w Sochaczewie	125	127	117	100
2.	Miejskie Przedszkole Nr 3 w Sochaczewie	167	179	165	140
3.	Miejskie Przedszkole Nr 4 z Oddziałami Interacyjnymi w Sochaczewie	113	105	96	73
4.	Miejskie Przedszkole Nr 6 w Sochaczewie	191	195	183	147
5.	Miejske Przedszkole Nr 7 w Sochaczewie	142	150	149	147
	RAZEM	738	756	710	607

Z kolei liczbę uczniów szkół podstawowych w Gminie Miasto Sochaczew w ostatnich latach przedstawiono poniżej:[67]

LP	SZKOŁY	LICZBA DZIECI WE WRZEŚNIU 2021	LICZBA DZIECI WE WRZEŚNIU 2022	LICZBA DZIECI WE WRZEŚNIU 2023	LICZBA DZIECI WE WRZEŚNIU 2024
1.	Szkoła Podstawowa nr 1 w Sochaczewie	378	348	403	453
2.	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Sochaczewie	391	405	424	410
3.	Szkoła Podstawowa Nr 3 w Sochaczewie	499	520	437	468
4.	Szkoła Podstawowa nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Sochaczewie	685	770	621	622
5.	Szkoła Podstawowa nr 6 w Sochaczewie	453	464	551	630
6.	Szkoła Podstawowa nr 7 w Sochaczewie	501	500	467	507
	RAZEM	2907	3007	2903	3090

W mieście znajdują się również placówki oświatowe zarzadzanie przez Starostwo Powiatowe. Działa też Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia. Mieszkańcy Sochaczewa mają również bezpośredni dostęp do szkolnictwa wyższego: w mieście funkcjonuje Wyższa Szkoła Zarządzania i Marketingu oraz filia Akademii Ekonomiczno-Humanistycznej w Warszawie.

[67] Dane pozyskane z placówek oświatowych za pośrednictwem CUS Sochaczew

2.13 Kultura, Sport, Rekreacja

W Gminie Miasto Sochaczew za odpowiednie funkcjonowanie sfery kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej odpowiedzialne są: Referat Kultury i Turystyki oraz Wydział Sportu i Organizacji Pozarządowych Urzędu Miejskiego w Sochaczewie. Do ich głównych zadań należą:

- Monitorowanie działalności instytucji kultury.
- Inicjowanie działań promujących kulturę.
- Prowadzenie spraw w zakresie zapewniania warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych do ochrony dóbr kultury
- Tworzenie i zarządzanie programami promocji turystycznej Miasta.
- Monitorowanie działalności jednostek organizacyjnych Miasta realizujących zadania w zakresie sportu i rekreacji[68]

2.13.1 Kultura

Mieszkańcy Sochaczewa mają dostęp do regularnie organizowanych wydarzeń kulturalnych, takie jak festiwale, koncerty, wystawy i warsztaty. Przede wszystkim jednak szeroką ofertę kulturalną zapewnia kilka kluczowych instytucji:

Sochaczewskie Centrum Kultury

Sochaczewskie Centrum Kultury (w skrócie SCK), powstało w sierpniu 2015 w wyniku połączenia dwóch instytucji – Miejskiego Ośrodka Kultury oraz Klubu Nauczyciela, których siedziby znajdują się w naszym mieście. Połączenie tych dwóch, dobrze znanych, instytucji wiązało się z dążeniem do coraz bardziej efektywnego wykonywania zadań Gminy Miasta Sochaczew w zaspokajaniu potrzeb mieszkańców Sochaczewa w sferze kultury i uproszczenia struktur w zakresie organizowania działalności kulturalnej z uwzględnieniem potrzeb edukacyjnych. Główna siedziba SCK mieści się przy ul. 15 Sierpnia 83, a ze względu na specyfikę naszego miasta położonego wzdłuż rzeki Bzury i w celu umożliwienia mieszkańcom korzystania z zasobów kulturalnych, oddano do użytku publicznego dodatkowo dwa obiekty znajdujące się w strategicznych punktach miasta znajdujących się przy ul. F. Chopina 101 oraz przy ul. Prezydenta Ryszarda Kaczorowskiego 5. Od 2021 roku Sochaczewskie Centrum Kultury posiada czwartą lokalizację – amfiteatr, mieszczący się przy ul. Podzamcze 6.[69] Centrum organizuje różnorodne wydarzenia kulturalne, takie jak koncerty, spektakle teatralne, wystawy oraz warsztaty artystyczne.

Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą

Muzeum Ziemi Sochaczewskiej i Pola Bitwy nad Bzurą w Sochaczewie, mające siedzibę w zabytkowym budynku miejskiego ratusza, jest najokazalszym w Polsce muzeum jednej bitwy. Posiada największą kolekcję broni, ekwipunku, umundurowania i innych pamiątek z Kampanii 1939 roku w Polsce. Wystawa główna obejmuje również tematykę całej

[68] www.sochaczew.pl
[69] https://sck.sochaczew.pl/o-nas

II Wojny Światowej dodatkowo eksponowanej na wystawie plenerowej na dziedzińcu muzeum. Muzeum gromadzi ponadto zabytki kultury materialnej, dokumentacje czy archiwa oraz prowadzi badania związane z wielowiekowymi dziejami Sochaczewa oraz Ziemi Sochaczewskiej. W salach wystawienniczych oglądać można m.in. malarstwo, rękodzieło czy rzeźbę polskiej sztuki współczesnej, etnografię świata i Polski.[70]

Miejska Biblioteka Publiczna w Sochaczewie

Biblioteka oferuje bogaty księgozbiór oraz organizuje spotkania autorskie, warsztaty literackie i wystawy. Jest ważnym ośrodkiem edukacyjnym i kulturalnym dla mieszkańców.

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. F. Chopina w Sochaczewie

Szkoła pełni funkcję organizatora i animatora życia muzycznego nie tylko w środowisku lokalnym, ale także na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej. Organizuje koncerty solistyczne, a także występy zespołów szkolnych. Obok zespołów kameralnych istnieje chór I i II st., mała orkiestra smyczkowa, orkiestra kameralna, orkiestra dęta oraz big-band. Szkoła muzyczna jest organizatorem 8 festiwali muzycznych, z których Międzynarodowy Festiwal Chopinowski na Mazowszu odbywa się od ponad 30 lat.[71]

Muzeum Kolei Wąskotorowej w Sochaczewie

Instytucja powstała jako oddział Muzeum Kolejnictwa w Warszawie w oparciu o tabor, budynki, infrastrukturę oraz w dużym stopniu załogę zlikwidowanej 30 listopada 1984 r. Sochaczewskiej Kolei Dojazdowej. Muzeum jest jednym z niewielu miejsc w Europie, gdzie znajduje się zespół wąskotorowych pojazdów szynowych w tak dużej liczbie. Placówka gromadzi największy zbiór tego typu taboru na Starym Kontynencie. W skansenie znajdują się aktualnie 163 jednostki taboru wąskotorowego, a ponad 50 kolejnych oczekuje na zapleczu placówki na konserwację. W salach wystawowych obejrzeć można kolekcje muzealiów, dokumentujących codzienne funkcjonowanie kolei wąskotorowych w Polsce na przestrzeni dziejów.[72]

2.13.2 Sport i rekreacja

Sochaczew oferuje swoim mieszkańcom szeroką gamę możliwości aktywnego spędzania czasu i rozwijania pasji sportowych. Bogata oferta sportowa obejmuje różnorodne obiekty i zajęcia dla mieszkańców w każdym wieku.

Główną instytucją miejską zapewniającą dostęp do oferty sportowo-rekreacyjnej jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sochaczewie. Realizuje zadania z zakresu sportu organizując różnorodne zajęcia. Do głównych zadań sochaczewskiego MOSIR należy:

- udostępnianie bazy MOSiR placówkom oświatowym prowadzonym przez Gminę Miasto Sochaczew na realizację zadań w zakresie kultury fizycznej,

[70] https://www.muzeumsochaczew.pl/pl/
[71] Strategia Rozwoju Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030
[72] https://sochaczew.stacjamuzeum.pl/o-nas/

- udzielanie pomocy szkoleniowej oraz udostępnianie bazy i sprzętu na realizację zajęć sportowych w ramach programu klas sportowych,
- koordynowanie i prowadzenie międzyszkolnych rozgrywek sportowych zgodnie z miejskim kalendarzem imprez,
- organizacja zajęć, zawodów i imprez o charakterze sportowym i rekreacyjnym oraz rehabilitacyjnym,
- tworzenie warunków dla rozwoju sportu wyczynowego,
- zapewnienie kadry trenersko instruktorskiej do prowadzenia zajęć sportowych i rekreacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem nauki i doskonalenia pływania,
- prowadzenie zajęć sportowo rekreacyjnych oraz z zakresu rehabilitacji ruchowej stosownie do potrzeb i zainteresowania mieszkańców Sochaczewa.[73]

MOSiR w Sochaczewie zarządza następującymi obiektami:
- Pływalnia "ORKA" przy ul. Olimpijskiej 3.
- Hala sportowa przy ul. Kusocińskiego 2.
- Hala sportowa przy ul. Chopina 101.
- Strefa aktywności przy ul. Podzamcze.
- Siłownia zewnętrzna przy ul. Olimpijskiej.

W Sochaczewie działa również wiele klubów sportowych, oferujących zajęcia w wielu dyscyplinach i zapewniających rozwój sportowy młodzieży. Wśród wielu klubów wymienić można:
- Rugby Club Orkan Sochaczew.
  Klub rugby z ponad 50-letnią tradycją, uczestniczący w rozgrywkach ogólnopolskich we wszystkich kategoriach wiekowych. Organizuje treningi dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
- Klub Piłkarski Orkan Sochaczew.
  Klub piłkarski oferujący treningi dla różnych grup wiekowych, od dzieci po seniorów. Aktywnie uczestniczy w lokalnych i regionalnych rozgrywkach piłkarskich.
- UKS Orkan-Judo Sochaczew.
  Klub judo prowadzący zajęcia dla dzieci i młodzieży, promujący rozwój fizyczny oraz wartości sportowe poprzez treningi i udział w zawodach.
- Dragon Fight Club Sochaczew.
  Klub specjalizujący się w sztukach walki, takich jak MMA i boks. Oferuje treningi dla różnych grup wiekowych, prowadzone przez wykwalifikowanych instruktorów.
- Sochaczewski Klub Tenisa Stołowego.
  Klub tenisa stołowego działający na poziomie ekstraligi. Oferuje treningi i udział w zawodach dla entuzjastów tej dyscypliny sportu.
- KS 1929 Bzura Chodaków.

[73] Strategia Rozwoju Gminy Miasto Sochaczew na lata 2024-2030

Klub piłkarski z długą tradycją, oferujący treningi i udział w rozgrywkach dla różnych kategorii wiekowych.

- Stowarzyszenie Przez Sport w Przyszłość.
  Organizacja promująca badminton poprzez organizację treningów i turniejów dla dzieci i młodzieży.

3. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT to narzędzie strategiczne, które pomaga ocenić sytuację organizacji, projektu, osoby lub innego przedsięwzięcia, analizując cztery kluczowe aspekty:

- Strengths (Mocne strony).

Wewnętrzne cechy lub zasoby, które dają przewagę konkurencyjną.

- Weaknesses (Słabe strony).

Wewnętrzne ograniczenia lub braki, które mogą hamować rozwój.

- Opportunities (Szanse).

Zewnętrzne czynniki lub okoliczności, które można wykorzystać dla rozwoju.

- Threats (Zagrożenia).

Zewnętrzne czynniki, które mogą negatywnie wpłynąć na organizację lub projekt.

Biorąc pod uwagę wskazane w niniejszej strategii problemy społeczne Sochaczewa i możliwości ich rozwiązania dokonano następującej analizy:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Działalność Centrum Usług Społecznych • Działalność innych instytucji wsparcia społecznego (Wydział Polityki Społecznej i Ochrony Zdrowia, DDPS, ŚDS, PCPR i inne) • Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i grup Diagnostyczno - Pomocowych • Dostępność pomocy osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami • Dostępność świadczeń w ramach pomocy społecznej związanych z niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą • Dostęp opieki medycznej – działalność licznych placówek medycznych. • Dobrze rozwinięta oferta edukacyjna • Dobrze rozwinięta oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna • Funkcjonowanie Sochaczewskiej Karty Mieszkańca	• Negatywne trendy demograficzne (malejąca liczba mieszkańców miasta, wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności) • Stosunkowo łatwy dostęp do substancji psychoaktywnych i alkoholu • Rosnąca liczba osób przebywających pod opieką lekarzy POZ • Niedostateczna wiedza społeczeństwa na temat profilaktyki i promocji zdrowia. • Niedostateczna liczba mieszkań socjalnych i komunalnych • Nasilanie się niekorzystnych zjawisk społecznych (uzależnienia, przemoc) • Wzrost liczby rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty"

• Dobrze zdiagnozowane problemy mieszkańców • Programy i projekty dotyczące rozwiązywania problemów społecznych	

SZANSE	ZAGROŻENIA
• Dobra sytuacja na rynku pracy, niskie bezrobocie, oczekiwany wzrost wynagrodzeń • Możliwość pozyskania środków finansowych z UE (np. na programy profilaktyczne, aktywizację zawodową, sprzęt medyczny • Malejąca ogólna liczba rodzin i osób korzystających z pomocy CUS • Zmiany w prawie oraz polityce pomocy społecznej na poziomie centralnym • Wzrost jakości usług społecznych oraz kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie pomocy społecznej • Zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych oraz opiekuńczych • Aktywizacja społeczna mieszkańców, rozwój fizyczny i sportowy • Aktywizacja ludzi starszych • Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie tworzenia formalnych i poza formalnych partnerstw na rzecz pomocy społecznej • Rozwój przedsiębiorczości i ekonomii społecznej • Rozwój turystyki • Rozwój społeczeństwa obywatelskiego	• Niewystarczające zasoby finansowe i rzeczowe instytucji pomocy społecznej w stosunku do skali negatywnych zjawisk społecznych • Postępujące starzenie się społeczeństwa i związane z tym problemy (izolacja, samotność, wykluczenie cyfrowe, itp.) • Zwiększenie skali problemu przemocy w stosunku do dzieci młodzieży • Wzrost problemów opiekuńczo–wychowawczych w rodzinach, zaburzenie więzi rodzinnych • Wzrost zachowań ryzykownych i agresywnych podejmowanych przez dzieci i młodzież • Wzrost zaburzeń psychicznych wśród dzieci i młodzieży • Wzrost liczby prób samobójczych wśród dzieci i młodzieży • Obniżenie się wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży • Migracja ekonomiczna ludzi młodych • Wzrost liczby osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków • Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów • Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej • Wyuczona bezradność, roszczeniowość postaw

4. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Strategia rozwiązywania problemów społecznych powinna wskazywać najważniejsze dążenia do pozytywnych zmian w danej społeczności. Zakłada ona przy tym działania długofalowe, takie jak poprawę sytuacji materialnej rodzin potrzebujących wsparcia, rozciągnięte w czasie działania profilaktyczne, długotrwałe wsparcie i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych, etc.

Po dogłębnej analizie sytuacji społecznej Sochaczewa wyznaczono następujące cele główne strategii:

1. Kompleksowe wsparcie rodzin oraz wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci i młodzieży
2. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych.
3. Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności.
4. Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.

Cele, sposoby realizacji

Cele główne strategii podzielono dodatkowo na cele szczegółowe, przedstawiające działania konieczne do rozwiązywania zdiagnozowanych problemów społecznych. Przedstawiono również sposoby realizacji każdego celu szczegółowego, wskazano podmioty realizujące dany cel oraz listę proponowanych wskaźników realizacji, okres realizacji i źródła finansowania poszczególnych działań.

Cel główny

Kompleksowe wsparcie rodzin oraz wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci i młodzieży.

Cel szczegółowy Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo oraz wzmocnienie ich funkcji opiekuńczo –wychowawczych
Sposoby realizacji ❖ udzielanie wsparcia rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych ❖ praca socjalna z rodzinami, w szczególności mającymi trudności opiekuńczo -wychowawcze ❖ zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny ❖ zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej ❖ organizacja zajęć z wczesnego wspomagania rozwoju ❖ prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami zachowania ❖ rozpowszechnianie informacji na temat możliwości poradnictwa rodzinnego, psychologicznego i prawnego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów ❖ organizowanie warsztatów wzmacniających kompetencje wychowawcze rodziców

❖ zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka, poprzez współpracę międzyinstytucjonalną
Podmioty odpowiedzialne za realizację celu CUS Sochaczew, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, placówki opiekuńczo -wychowawcze.
Wskaźniki realizacji ❖ liczba rodzin korzystających ze świadczeń CUS z powodu trudności opiekuńczo -wychowawczych ❖ liczba zatrudnionych asystentów rodziny ❖ liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny ❖ liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ❖ liczba rodziców biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje wychowawcze ❖ liczba zorganizowanych warsztatów
Okres realizacji 2025-2029
Źródła finansowania Budżet Miasta, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Cel szczegółowy Zapewnianie dzieciom oraz młodzieży odpowiedniego poziomu edukacji i wszechstronnego rozwoju
Sposoby realizacji ❖ podnoszenie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadry nauczycielskiej, modernizację placówek i ich doposażenie w niezbędny sprzęt oraz programy edukacyjne ❖ zapewnienie dzieciom i młodzieży przejawiającej trudności w nauce pomocy specjalistycznej, wsparcia pedagoga i psychologa ❖ wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, min. poprzez organizację zajęć wyrównawczych z poszczególnych przedmiotów ❖ zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
Podmioty odpowiedzialne za realizację celu Placówki oświatowe, UM Sochaczew, CUS Sochaczew, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Sochaczewskie Centrum Kultury.
Wskaźniki realizacji ❖ liczba nauczycieli podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe ❖ liczba inwestycji na rzecz placówek oświatowych ❖ liczba dzieci i młodzieży korzystających w szkołach ze wsparcia pedagoga i psychologa ❖ liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć wyrównawczych

❖ liczba inicjatyw z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
Okres realizacji 2025-2029
Źródła finansowania Budżet Miasta, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Cel główny

Wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.

Cel szczegółowy Poprawa funkcjonowania osób starszych i osób z niepełnosprawnościami oraz wzrost ich jakości życia
Sposoby realizacji ❖ zapewnienie usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych seniorom oraz osobom z niepełnosprawnościami z terenu miasta ❖ zapewnienie osobom starszym i z niepełnosprawnościami transportu do placówek medycznych ❖ zapewnienie niepełnosprawnym dzieciom i młodzieży transportu do szkół ❖ promocja aktywności społecznej wśród osób starszych i osób z niepełnosprawnościami ❖ działania związane z likwidacją barier architektonicznych ❖ rozwijanie działalności warsztatów terapii zajęciowej i środowiskowego domu samopomocy dla osób z terenu Miasta ❖ udzielanie pomocy finansowej oraz rzeczowej osobom niepełnosprawnym i starszym ❖ organizacja i wspieranie działalności wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych
Podmioty odpowiedzialne za realizację celu UM Sochaczew, CUS Sochaczew, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Środowiskowy Dom Samopomocy, Sochaczewskie Centrum Kultury, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
Wskaźniki realizacji ❖ liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu podeszłego wieku i niepełnosprawności ❖ liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu długotrwałej choroby ❖ liczba osób objętych usługami opiekuńczymi ❖ liczba inwestycji mających na celu likwidację barier architektonicznych oraz komunikacyjnych ❖ liczba osób starszych objętych pomocą w zakresie transportu do placówek medycznych ❖ liczba niepełnosprawnych dzieci i młodzieży objętych pomocą w zakresie transportu do szkół ❖ liczba wolontariuszy działających na rzecz osób starszych i z niepełnosprawnościami

Okres realizacji 2025-2029
Źródła finansowania Budżet Miasta, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Cel szczegółowy Aktywizacja społeczna i zawodowa osób starszych i z niepełnosprawnościami
Sposoby realizacji ❖ organizacja zajęć rekreacyjno–sportowych, kulturalnych, prozdrowotnych oraz edukacyjnych, mających na celu integrację społeczną ❖ rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami ❖ zapewnienie możliwości udziału osób z niepełnosprawnościami w kursach/szkoleniach, których celem jest zwiększanie kwalifikacji w celu podjęcia pracy ❖ opracowywanie i realizacja programów edukacyjnych przeciwdziałających wykluczeniu osób starszych i z niepełnosprawnościami, w szczególności e-wykluczeniu
Podmioty odpowiedzialne za realizację celu CUS Sochaczew, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Środowiskowy Dom Samopomocy, Powiatowy Urząd Pracy, Sochaczewskie Centrum Kultury.
Wskaźniki realizacji ❖ liczba zorganizowanych zajęć rekreacyjno–sportowych, kulturalnych, prozdrowotnych, edukacyjnych oraz aktywnych form spędzania czasu wolnego dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami; ❖ liczba osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w szkoleniach, kursach zawodowych, stażach. ❖ liczba zrealizowanych programów edukacyjnych przeciwdziałających wykluczeniu osób starszych i z niepełnosprawnościami, ❖ liczba osób uczestniczących w programach edukacyjnych przeciwdziałających wykluczeniu osób starszych i z niepełnosprawnościami
Okres realizacji 2025-2029
Źródła finansowania Budżet Miasta, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Cel szczegółowy Kształtowanie pozytywnych postaw mieszkańców Sochaczewa wobec osób starszych i z niepełnosprawnościami
Sposoby realizacji

❖ promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej i z niepełnosprawnościami w społeczności lokalnej ❖ tworzenie warunków do integracji społecznej osób starszych i z niepełnosprawnościami z resztą społeczności poprzez realizację specjalnych projektów socjalnych i programów ❖ promowanie uczestnictwa osób starszych i z niepełnosprawnościami w organizacjach pozarządowych
Podmioty odpowiedzialne za realizację celu UM Sochaczew, CUS Sochaczew, organizacje pozarządowe.
Wskaźniki realizacji ❖ liczba kampanii społecznych mających na celu budowanie świadomości społecznej na temat potencjału i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych ❖ liczba osób starszych i z niepełnosprawnościami w organizacjach pozarządowych
Okres realizacji 2025-2029
Źródła finansowania Fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Cel główny:
Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności.

Cel szczegółowy Wsparcie osób i rodzin ubogich oraz zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego
Sposoby realizacji ❖ udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej ❖ organizowanie dzieciom pochodzącym z ubogich rodzin dożywiania w szkołach ❖ tworzenie i realizacja programów przeciwdziałania ubóstwu ❖ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich ❖ monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców Sochaczewa
Podmioty odpowiedzialne za realizację celu UM Sochaczew, CUS Sochaczew, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.
Wskaźniki realizacji ❖ liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa ❖ liczba dzieci z rodzin ubogich objętych dożywianiem w szkołach ❖ liczba zrealizowanych programów przeciwdziałania ubóstwu ❖ liczba organizacji pozarządowych z terenu Sochaczewa działających na rzecz osób ubogich
Okres realizacji

2025-2029
Źródła finansowania Budżet Miasta, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Cel szczegółowy Wsparcie osób bezrobotnych
Sposoby realizacji ❖ tworzenie i realizacja programów przeciwdziałania bezrobociu ❖ objęcie pomocą społeczną osób długotrwale bezrobotnych ❖ prowadzenie kursów i szkoleń zawodowych dla osób dorosłych ❖ usługi doradztwa zawodowego oraz poradnictwa psychologicznego, spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe, itp. ❖ zatrudnianie bezrobotnych w ramach aktywnych form, przeciwdziałania bezrobociu ❖ monitorowanie skali bezrobocia
Podmioty odpowiedzialne za realizację celu CUS Sochaczew, Powiatowy Urząd Pracy, UM Sochaczew, organizacje pozarządowe.
Wskaźniki realizacji ❖ liczba osób bezrobotnych, w tym osób długotrwale bezrobotnych ❖ liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia ❖ liczba kursów i szkoleń zawodowych dla osób bezrobotnych ❖ liczba inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia ❖ liczba podjętych działań informacyjnych w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych ❖ liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów oraz kursów mających na celu zwiększenie kwalifikacji osób bezrobotnych/nieaktywnych zawodowo ❖ liczba zatrudnionych osób bezrobotnych w ramach aktywnych form, przeciwdziałania bezrobociu (roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społeczne, itp.)
Okres realizacji 2025-2029
Źródła finansowania Budżet Miasta, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Cel szczegółowy Wsparcie osób bezdomnych
Sposoby realizacji ❖ zapewnienie osobom bezdomnym miejsc noclegowych ❖ wsparcie materialne i rzeczowe osób bezdomnych

❖ zapewnienie osobom bezdomnym pomocy psychologicznej, reintegracji społecznej i zawodowej przy wykorzystaniu indywidualnych planów wychodzenia z bezdomności
Podmioty odpowiedzialne za realizację celu **UM Sochaczew, CUS Sochaczew, Policja, organizacje pozarządowe.**
Wskaźniki realizacji ❖ liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezdomności ❖ liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie ❖ liczba osób bezdomnych, którym zapewniono pomoc psychologiczną
Okres realizacji 2025-2029
Źródła finansowania Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

<u>Cel główny</u>
Przeciwdziałanie uzależnieniom, patologiom społecznym i przemocy domowej.

Cel szczegółowy Doraźne wsparcie osób i rodzin z problemami uzależnień
Sposoby realizacji ❖ motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia ❖ podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu ❖ rozwój działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin ❖ udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia ❖ zapewnienie dodatkowego wsparcia psychologicznego oraz prawnego osobom uzależnionym oraz osobom współuzależnionym
Podmioty odpowiedzialne za realizację celu UM Sochaczew, CUS Sochaczew, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki ochrony zdrowia.
Wskaźniki realizacji ❖ liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu uzależnień ❖ liczba przeprowadzonych rozmów motywujących ❖ liczba wniosków o leczenie odwykowe ❖ liczba osób korzystających z porad w Punktu Konsultacyjnego ❖ liczba osób uzależnionych i współuzależnionych objętych wsparciem psychologicznym i prawnym
Okres realizacji

2025-2029
Źródła finansowania Budżet Miasta, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Cel szczegółowy Wsparcie rodzin, w których występuje problem przemocy domowej
Sposoby realizacji ❖ objęcie pomocą materialną rodzin, w których obecny jest problem przemocy domowej ❖ inicjowanie procedury „Niebieskiej Karty" ❖ zapewnienie członkom rodzin, w których obecny jest problem przemocy domowej pomocy psychologicznej, pomocy prawnej, opieki lekarskiej ❖ opracowywanie i dystrybucja materiałów informacyjnych i edukacyjnych z zakresu przemocy domowej ❖ prowadzenie kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce przemocy domowej ❖ realizowanie okresowej diagnozy problemów społecznych mającej na celu ❖ monitorowanie skali problemu przemocy domowej ❖ monitorowanie, reagowanie oraz eliminowanie zagrożeń bezpieczeństwa mieszkańców Sochaczewa
Podmioty odpowiedzialne za realizację celu UM Sochaczew, CUS Sochaczew, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, Policja.
Wskaźniki realizacji ❖ liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu występowania przemocy w rodzinie ❖ liczba rodzin korzystających z pomocy w Punkcie Konsultacyjnym ❖ liczba opracowanych diagnoz dotyczących problemu przemocy domowej ❖ liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty" w danym roku ❖ liczba osób, którym udzielono pomocy psychologicznej, pomocy prawnej, opieki lekarskiej ❖ liczba dzieci doznających przemocy domowej objętych opieką ❖ liczba z materiałów informacyjnych i edukacyjnych z zakresu przemocy domowej ❖ liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce przemocy domowej
Okres realizacji 2025-2029
Źródła finansowania Budżet Miasta, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Cel szczegółowy

Kompleksowa pomoc skierowana do dzieci i młodzieży mająca na celu przeciwdziałanie uzależnieniom i problemom psychicznym
Sposoby realizacji ❖ opracowanie i realizacja w szkołach programów profilaktycznych związanych z tematyką uzależnień, w tym w szczególności uzależnień behawioralnych ❖ opracowanie i realizacja w szkołach warsztatów dotyczących tzw. „profilaktyki świata cyfrowego" ❖ zapewnienie dzieciom i młodzieży szerokiego dostępu do pedagoga szkolnego, psychologa i psychiatry w celu szybkiego diagnozowania wycofania społecznego, stanów lękowych, depresji, itp. ❖ organizowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień ❖ realizacja warsztatów profilaktycznych dla rodziców na temat profilaktyki uzależnień, w tym w szczególności uzależnień behawioralnych
Podmioty odpowiedzialne za realizację celu UM Sochaczew, CUS Sochaczew, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe.
Wskaźniki realizacji ❖ liczba programów profilaktyczno-edukacyjnych zrealizowanych w szkołach ❖ liczba warsztatów dotyczących tzw. „profilaktyki świata cyfrowego" zrealizowanych w szkołach ❖ liczba porad pedagoga, porad psychologicznych udzielonych dzieciom i młodzieży ❖ liczba dzieci i młodzieży objętych pomocą lekarza psychiatry ❖ liczba zrealizowanych form wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień ❖ liczba zrealizowanych warsztatów profilaktycznych dla rodziców na temat profilaktyki uzależnień, w tym w szczególności uzależnień behawioralnych
Okres realizacji 2025-2029
Źródła finansowania Budżet Miasta, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Cel szczegółowy Zwiększenie skuteczności systemu pomocy osobom uzależnionym oraz ich rodzinom
Sposoby realizacji ❖ monitoring zagrożeń społecznych związanych z uzależnieniami ❖ prowadzenie kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce przemocy domowej i problemom uzależnień ❖ działania w zakresie edukacji społecznej i promowania trzeźwego stylu życia ❖ tworzenie grup wsparcia dla rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe

❖ współpraca z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz osób dotkniętych problemami uzależnień oraz problemem przemocy; ❖ zwiększanie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej i profilaktyki uzależnień ❖ okresowe opracowywanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii mającego na celu monitorowanie skali problemu uzależnień ❖ rozwijanie systemu pomocy rodzinom z problemem uzależnienia oraz dotkniętych przemocą poprzez kompleksowość i interdyscyplinarność podejmowanych działań
Podmioty odpowiedzialne za realizację celu UM Sochaczew, CUS Sochaczew, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe.
Wskaźniki realizacji ❖ liczba opracowanych diagnoz lokalnych zagrożeń społecznych, ❖ liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce przemocy domowej i problemom uzależnień ❖ liczba organizacji pozarządowych, z którymi podjęto współpracę ❖ liczba szkoleń dla osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej i profilaktyki uzależnień ❖ liczba opracowanych Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
Okres realizacji 2025-2029
Źródła finansowania Budżet Miasta, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

5. OCZEKIWANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII

Założenia ogólne:

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Sochaczew przyczyni się do:

- Wzrostu jakości życia lokalnej społeczności oraz poprawy atrakcyjności Miasta jako przyjaznego rodzinom, seniorom oraz osobom z niepełnosprawnościami
- Wzmocnienia funkcji integracyjnych i społecznych mieszkańców Sochaczewa.
- Zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej.
- Zwiększenia udziału społeczności lokalnej i organizacji pozarządowych w tworzeniu rozwiązań poprawiających jakość życia mieszkańców.
- Poprawy dostępu do informacji o oferowanych usługach społecznych, w tym o charakterze specjalistycznym, skierowanych do różnych grup adresatów.
- Poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień.
- Zmniejszenia skali uzależnień i przemocy domowej.
- Poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego trybu życia.
- Kompleksowej diagnozy problemów społecznych, wraz z ich stałym monitoringiem.
- Oceny stopnia zaspokojenia potrzeb społecznych.

Założenia szczegółowe

Cel główny:

Kompleksowe wsparcie rodzin oraz wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci i młodzieży.

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Sochaczew przyczyni się do:

- Poprawy sytuacji materialnej rodzin znajdujących się w kryzysie.
- Zmniejszenia się liczby rodzin dotkniętych problemami opiekuńczo- wychowawczymi.
- Podniesienia kompetencji wychowawczych rodziców z terenu Miasta.
- Zwiększenia efektywności systemu pomocy rodzinie.
- Podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych.
- Wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Cel główny:

Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych.

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Sochaczew przyczyni się do:

- Ogólnej poprawy warunków życia osób starszych i niepełnosprawnych, w tym osób wymagających całodobowej opieki.
- Poprawy dostępności i jakości usług opiekuńczych.
- Poprawy dostępności od usług medycznych.
- Poprawy mobilności osób starszych i niepełnosprawnych.

- Poprawy dostępności do zajęć sportowo–rekreacyjnych i kulturalnych.
- Aktywizacji zawodowej osób starszych i niepełnosprawnych.
- Zmiany postaw i zachowań lokalnej społeczności wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.

Cel główny:
Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności.
Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Sochaczew przyczyni się do:
- Zwiększenia skuteczności wsparcia osób dotkniętych problemem ubóstwa.
- Zmniejszenia się liczby rodzin dotkniętych problemami ubóstwa.
- Podniesienia kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenia ich szans na podjęcie zatrudnienia.
- Zmniejszenia liczby osób bezrobotnych.
- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych bezdomnością.
- Wzrostu świadomości osób ubogich, bezrobotnych i bezdomnych na temat oferowanych przez Miasto form wsparcia.
- Wzrostu efektywności działań w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.
- Uwrażliwienia społeczności lokalnej na problemy ubóstwa, bezrobocia i bezdomności.

Cel główny:
Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.
Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Sochaczew przyczyni się do:
- Poprawy warunków życia rodzin z problemem uzależnienia.
- Zwiększenia dostępności pomocy i wsparcia rodzin z problemem uzależnienia.
- Wzrostu liczby osób podejmujących terapię w placówkach leczenia odwykowego.
- Zmniejszenia się liczby osób uzależnionych.
- Zwiększenia skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową.
- Zmniejszenie się liczby osób dotkniętych problemem przemocy domowej.
- Podniesienia poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień.
- Poprawy dobrostanu psychicznego młodzieży.
- Ograniczenia zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży.
- Podniesienia poziomu wiedzy rodziców na temat uzależnień.

6. HARMONOGRAM WDRAŻANIA STRATEGII

ETAP	DZIAŁANIE	TERMIN REALIZACJI
I	Podjęcie przez Radę Miejska w Sochaczewie uchwały w sprawie przyjęcia do realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasto Sochaczew na lata 2025 – 2029	I kwartał 2025
II	Koordynacja realizacji działań objętych Strategią	Od I kwartału 2025 do IV kwartału 2029
III	Uzupełninie Strategii o nowe zadania i programy	W sposób ciągły, w czasie realizacji strategii
IV	Monitoring i ewaluacja Strategii	Dwukrotnie: IV kwartał 2027 IV kwartał 2029
V	Podsumowanie i ocena Strategii	IV kwartał 2029 / I kwartał 2030

7. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII

Konieczność wskazania ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.). Podstawowym warunkiem realizacji wskazanych w Strategii celów jest jej finansowanie.

Środki finansowe na realizację poszczególnych celów zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Sochaczew, przeznaczane będą co roku, na podstawie planów budżetowych poszczególnych jednostek wyznaczonych do ich realizacji. Podstawowym źródłem finansowania działań będą środki pochodzące z budżetu Miasta, należy jednak podkreślić, że pełna realizacja Strategii nie będzie możliwa bez zewnętrznych źródeł finansowania. Zakłada się, iż środki na finansowanie poszczególnych działań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasto Sochaczew na lata 2025-2029 nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- środki z budżetu Gminy Miasto Sochaczew
- środki z budżetu Wojewody Mazowieckiego
- środki z budżetu Samorządu Województwa Mazowieckiego
- środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- środki z Funduszu Pracy
- projekty konkursowe w ramach środków z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe
- środki podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację Strategii nie jest dokładnie możliwe, ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu. Ramy finansowe Strategii uzależnione są ponadto od możliwości finansowych Miasta, a zatem od środków posiadanych przez Miasto oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sochaczew przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków Gminy Miasto Sochaczew na ochronę zdrowia, kulturę fizyczną, kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w latach 2023–2024, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej. Przeanalizowano również Uchwałę Budżetową Gminy Miasto Sochaczew na rok 2023 nr XXXIV/368/22 oraz Uchwałę Budżetową Gminy Miasto Sochaczew na rok 2024 Nr XLV/459/23. Przyjęto czynniki związane z ryzykiem finansowym, takie jak zmiana przepisów, inflacja, itp. Wzięto też pod uwagę założenia wynikające z prognozy demograficznej, wydatków na pomoc społeczną, zmiany przepisów w zakresie pomocy społecznej oraz realizacji inwestycji w zakresie polityki społecznej. Założono 4% wskaźnik wzrostu wydatków w skali roku. Zaznaczyć należy, że przedstawione poniżej wartości finansowe mają charakter szacunkowy i będą aktualizowane corocznie,

w oparciu o dostępne środki budżetu Gminy Miasto Sochaczew oraz pozyskane środki zewnętrzne.

Rok	Wydatki finansowe na pomoc społeczną (dział 852) i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (dział 853)
2023	15 926 707,00
2024	15 370 817,00
Rok	**Prognoza wydatków finansowych na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej z uwzględnieniem wszystkich źródeł finansowania**
2025	17 000 000,00
2026	17 680 000,00
2027	18 387 200,00
2028	19 122 688,00
2029	19 887 595,52

Rok	Wydatki finansowe na edukacyjną opiekę wychowawczą (dział 854) i wsparcie rodziny (dział 855)
2023	18 509 866,00
2024	19 771 342,00
Rok	**Prognoza wydatków finansowych na edukacyjną opiekę wychowawczą i wsparcie rodziny z uwzględnieniem wszystkich źródeł finansowania**
2025	21 800 000,00
2026	22 672 000,00
2027	23 578 880,00
2028	24 522 035,20
2029	25 502 916,61

Rok	Wdatki finansowe na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii (dział 851, rozdział 85153 - przeciwdziałanie narkomani, rozdział 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi)
2023	1 400 000,00
2024	1 492 400,00
Rok	**Prognoza wydatków finansowych na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii z uwzględnieniem wszystkich źródeł finansowania**
2025	1 650 000,00
2026	1 716 000,00
2027	1 784 640,00
2028	1 856 025,60
2029	1 930 266,62

8. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Ciągła obserwacja oraz kontrola procesów i zjawisk społecznych opisanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Sochaczew na lata 2025 -2029 jest działaniem, które pozwoli na ocenę jakości zaproponowanych zmian oraz zasadności ich wprowadzenia. Celem monitoringu jest regularna ocena przyjętych założeń, osiąganych rezultatów i realizowanych działań. Monitorowanie umożliwi nie tylko bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań, ale pozwoli również na modyfikację i dokonywanie ewentualnych korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, np. wskutek nasilenia niektórych problemów społecznych, czy zmiany regulacji prawnych

Monitoringiem zostaną objęte postępy w realizacji Strategii na dwóch poziomach: poszczególnych zadań i projektów oraz celów głównych i szczegółowych. Instytucją odpowiedzialną za wdrażanie, monitoring oraz ewaluację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Sochaczew będzie Centrum Usług Społecznych w Sochaczewie. Zaleca się, aby poziom osiągania każdego celu szczegółowego, poszczególnych zadań i projektów zmierzony został dwa razy – na koniec roku 2027 i na koniec roku 2029.

Ponadto dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu na koniec roku 2027 posłużą do ewaluacji Strategii, w tym między innymi, do oszacowania ewentualnych zagrożeń w jej realizacji, czy też modyfikacji niektórych działań w celu zwiększenia efektywności realizacji Strategii. Ewaluacja stanowić będzie ocenę przedsięwzięć w szczególności ich wyniku, wpływu oraz potrzeb, które miały zaspokajać. Celem ewaluacji będzie zatem weryfikacja osiągnięć danego przedsięwzięcia i porównanie ich do oczekiwanych rezultatów oraz wykorzystanie uzyskanych w ten sposób informacji i doświadczeń przy projektowaniu i planowaniu podobnych działań w przyszłości. Jednym z celów ewaluacji będzie również stałe doskonalenie skuteczności i efektywności działań społecznych, rozumiane w kategoriach pozytywnych efektów związanych bezpośrednio z realizacją danej strategii.

Bazą informacji będą przede wszystkim dane gromadzone przez Centrum Usług Społecznych oraz dane pozyskane od jednostek i instytucji zaangażowanych w realizację działań w ramach Strategii m.in. Urząd Miasta, PCPR, Powiatowy Urząd Pracy, Komenda Powiatowa Policji w Sochaczewie, placówki oświatowe, placówki opieki medycznej oraz placówki kulturalne. Bazą informacji statystycznej, zbieranej na potrzeby wskaźników monitorowania będą również źródła statystyki państwowej (GUS) na poziomie Sochaczewa